

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny do podręcznika *Między nami* dla klasy 8 wraz z lekturami

Prezentowane wymagania edukacyjne są zintegrowane z planem wynikowym będącym propozycją realizacji materiału zawartego w podręczniku *Między nami* do klasy 8. Wymagania dostosowano do sześciostopniowej skali ocen.

Numer i temat lekcji	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca)	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna)	Wymagania rozszerzające (ocena dobra)	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra)	Wymagania wykraczające (ocena celująca)
	Uczeń:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:
U ŹRÓDEŁ FILOZOFII					
Temat 1. <i>Czy lubisz filozofować?</i> <i>Wstęp do filozofii.</i> s. 7	* analizuje treść komiksu * wypowiada się na zadany temat * redaguje krótki tekst o końcu wakacji, stosując podane wyrazy	* omawia użycie wyrazów w podanym kontekście * wypowiada się na temat fragmentów dzieł sztuki umieszczonych na marginesie	* wypowiada się na temat filozofowania, snucia refleksji, bujania w obłokach itp. * komentuje opowiedziany żart	* ocenia zachowanie bohaterki po przeczytanym fragmencie książki pt. „Żuk w pudełku”	
Temat 2. <i>Co to jest filozofia?</i> s. 8	* pisze kilka zdań na temat tego, co jest w życiu najważniejsze * omawia treść przeczytanego tekstu	* zapisuje najważniejsze pytania, na które odpowiada filozofia * wymienia przykłady mitów	* tworzy hasło encyklopedyczne * podaje cechy filozofa * wypowiada się na temat komiksu	* przygotowuje projekt memu o charakterze filozoficznym	* przygotowuje kineograf (flipbook) pt. „Filozofia” lub „Filozof”
Temat 3. i 4. <i>Charakterystyka osoby mówiącej w utworze Wisławy Szymborskiej „W zatrzęsieniu”.</i> s. 12	* omawia treść wiersza * wybiera ilustracje pasujące do charakteru i sposobu bycia; uzasadnia wybór * tworzy piktogram do wybranej strofy	* wymienia pytania, zadawane przez podmiot liryczny * gromadzi informacje o osobie mówiącej * wypowiada się pisemnie na temat wybranej tezy, podając argumenty	* analizuje i interpretuje tekst poetycki * omawia postawę życiową podmiotu lirycznego * rozpoznaje odmianę liryki	* prezentuje pomysł na film animowany inspirowany wierszem * tworzy rozprawkę zainspirowaną wierszem	* prezentuje informację na temat życia i twórczości Wisławy Szymborskiej

<p>Temat 5. Czym jest kolokwializm? s. 16</p>	<ul style="list-style-type: none"> * omawia znaczenie kolokwializmu; podaje kilka przykładów * odróżnia kolokwializm od innych wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> * zastępuje kolokwializm odpowiednikiem z języka literackiego * rozumie, na czym polega grzeczność językowa i stosuje ją w wypowiedziach 	<ul style="list-style-type: none"> * zmienia treść wypowiedzi w celu usunięcia kolokwializmów * wskazuje w wierszu kolokwializmy; ma świadomość ich roli jako środka stylistycznego * rozpoznaje błędy językowe 	<ul style="list-style-type: none"> * ocenia zjawisko powszechnego używania kolokwializmów w mediach * analizuje wypowiedź bohatera bajki – króla Juliana; w wypowiedzi wyszukuje kolokwializmy i błędy językowe 	<ul style="list-style-type: none"> * tworzy „Ilustrowany słownik najczęściej używanych kolokwializmów”
<p>Temat 6. i 7. Poznajemy poglądy Sokratesa. s. 19</p>	<ul style="list-style-type: none"> * omawia treść przeczytanych informacji * porządkuje punkty planu wypowiedzi Sokratesa 	<ul style="list-style-type: none"> * na podstawie zgromadzonych informacji przygotowuje notatkę graficzną * wyjaśnia znaczenie znanego powiedzenia Sokratesa * redaguje treść przemówienia 	<ul style="list-style-type: none"> * podaje powody oskarżenia filozofa i wyraża swoją opinię * analizuje sposób obrony Sokratesa * zna zasady obowiązujące w tworzeniu tekstów o charakterze retorycznym 	<ul style="list-style-type: none"> * redaguje akt oskarżenia Sokratesa * konfrontuje poglądy filozofa ze współczesną rzeczywistością 	<ul style="list-style-type: none"> * przygotowuje informacje na temat Sokratesa i znanych maksym filozofa
<p>Temat 8. i 9. Jak się wypowiadać publicznie? s. 22</p>	<ul style="list-style-type: none"> * zna zasady obowiązujące podczas wystąpień publicznych * wypowiada się na forum klasy 	<ul style="list-style-type: none"> * wskazuje w tekście elementy wystąpienia publicznego * podaje cechy dobrego mówcy 	<ul style="list-style-type: none"> * przygotowuje tekst na zaproponowany temat i wygłasza go na forum klasy 	<ul style="list-style-type: none"> * obiektywnie ocenia wystąpienia kolegów 	<ul style="list-style-type: none"> * przygotowuje informacje na temat słynnych mówców
<p>Temat 10. Gorzka refleksja o życiu w utworze Metrodorosa. s. 24</p>	<ul style="list-style-type: none"> * omawia znaczenie słowa: medytacja * przedstawia treść wiersza * wie, czym jest puenta 	<ul style="list-style-type: none"> * wypowiada się na temat rozważań podmiotu lirycznego, podając odpowiednie cytaty * dopasowuje dzieło malarskie do wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> * podaje argumenty uzasadniające tytuł wiersza * tworzy dalszy ciąg wiersza zgodny z inną postawą wobec świata i życia 	<ul style="list-style-type: none"> * tworzy dla rodziców kodeks sprzyjający osiągnięciu spokoju i równowagi w życiu 	<ul style="list-style-type: none"> * przeprowadza wywiad z urodzonym optymistą
<p>Temat 11. Redagujemy opis rzeźby „Myśliciel”</p>	<ul style="list-style-type: none"> * przedstawia wrażenia związane z rzeźbą * zapisuje kilka pytań 	<ul style="list-style-type: none"> * zna zasady redagowania opisu * opisuje dzieło sztuki 	<ul style="list-style-type: none"> * formułuje ocenę dzieła * proponuje miejsce w Polsce, gdzie można 	<ul style="list-style-type: none"> * redaguje opowiadanie z elementami opisu rzeźby Kaliope 	<ul style="list-style-type: none"> * przygotowuje informacje na temat twórczości Rodina

s. 25	* odtwarza pozę, gesty myśliciela i innych wymyślonych rzeźb	* podaje informacje na temat rzeźby	by postawić replikę dzieła i uzasadnia wybór		
Temat 12. Powtórzenie wiadomości ze składni. s. 27	* dokonuje podziału wypowiedzeń * rozpoznaje zdanie pojedyncze, złożone * wskazuje równoważnik zdania	* określa rodzaj wypowiedzeń w tekście * redaguje wypowiedzenia z podanymi wyrazami	* przekształca wypowiedzenia * udziela odpowiedzi na pytania, używając różnych wypowiedzeń	* przygotowuje dla rówieśników konkurs pt. „Zgadnij, co to za wypowiedzenie?”	
Temat 13. Co na temat szczęścia myślą bohaterki powieści Barbary Kosmowskiej? s. 28	* zapisuje skojarzenia ze słowem: szczęście * wypowiada się na temat tego, czym dla niego jest szczęście * z wycinków gazet tworzy kolaż „Szczęście” * omawia treść tekstu	* ustala brzmienie przysłów, wyjaśnia ich znaczenie * gromadzi informacje na temat głównej bohaterki tekstu	* omawia, czym jest szczęście dla bohaterek opowiadania	* redaguje kartkę z pamiętnika, zainspirowaną cytatem z tekstu	* przeprowadza sondę na temat szczęścia, opracowuje wyniki i przedstawia w klasie
Temat 14. i 15. Przećwicz przed egzaminem – ćwiczenia sprawdzające. s. 31	* omawia treść wiersza * wskazuje podmiot liryczny; wymienia czasowniki, które go wskazują * określa rodzaj literacki * omawia tekst zagadki Sfinksa	* analizuje znaczenie czasownika w połączeniu z innymi zwrotami * nazywa uczucia towarzyszące poznawaniu człowieka * uzupełnia tabelę częściami mowy, informującymi o zachowaniach podmiotu lirycznego w różnych porach dnia	* podaje argumenty i kontrargumenty do podanej tezy * układa zdania różnego typu z utworzonymi związkami * nazywa zjawiska fonetyczne	* charakteryzuje osobę mówiącą w wierszu, wykorzystując wnioski z poprzednich zadań	
Temat 16. Świat dorosłych i dzieci przedstawiony we frag-	* omawia treść przeczytanego tekstu * wymienia elementy	* opisuje świat przedstawiony przez narratora	* redaguje dalszą część rozmowy bohaterów, w której Mały Książę	* wymienia cechy łączące świat dorosłych ze światem dzieci	* wypowiada się na temat dalszych przygód Małego

<i>mencie „Małego Księcia”.</i> s. 34	świata przedstawionego * rozpoznaje narratora	* porównuje świat dzieci i dorosłych, odnosząc się do przeczytanego fragmentu	rozwija wypowiedzianą myśl		Księcia
Temat 17. <i>Jak osiągnąć szczęście? Wskazówki Seneki.</i> s. 38	* omawia treść definicji i przeczytanego tekstu * wskazuje zdania zgodne z tekstem * wyjaśnia znaczenie wyrażenia: złoty środek	* układa zdania z wyrażeniem, nawiązując do tekstu * proponuje zachowania sprzyjające osiągnięciu szczęścia we współczesnym świecie	* tworzy tekst informujący, czym dla współczesnego nastolatka jest szczęście * wskazuje sytuacje prezentujące stoicką postawę wobec życia	* porównuje poglądy Seneki na temat szczęścia ze swoimi * redaguje opowiadanie pt. „Stoik” z akcją rozgrywającą się we współczesnym świecie	* przygotowuje prezentację multimedialną na temat Seneki i stoików * wykonuje projekt plakatu pt. „Stoicki spokój”
Temat 18. <i>Stoickie rady renesansowego poety – „Pieśń IX” Jana Kochanowskiego.</i> s. 40 [lektura usunięta z podstawy programowej]	* omawia treść utworu * wypowiada się na temat budowy tekstu, posługując się terminami: wers, strofa, rym	* dopasowuje przysłowia do treści pieśni i wyjaśnia wybór * rozpoznaje lirykę zwrotu do adresata * redaguje notatkę na temat utworu	* wypisuje z tekstu cytaty, które mogłyby być sentencjami; wyjaśnia ich znaczenie i proponuje odpowiedni tag * podaje argumenty na to, że podmiot liryczny prezentuje stoicką postawę wobec życia	* porównuje utwór Jana Kochanowskiego z innymi tekstami przygotowanymi przez nauczyciela	* przygotowuje prezentację multimedialną na temat innych pieśni Jana Kochanowskiego
Temat 19., 20. i 21. <i>Redagujemy CV. Jak napisać list motywacyjny?</i> s. 42	* zna zasady tworzenia użytkowych form wypowiedzi * pisze wybrany tekst * wyszukuje w tekście informacje potrzebne do napisania CV i listu motywacyjnego w imieniu Jana Kochanowskiego	* tworzy CV i list motywacyjny * analizuje zamieszczone w podręczniku przykłady	* w dowolnym edytorze tekstu pisze list motywacyjny	* w imieniu wybranego poety/ pisarza/ bohatera literackiego pisze CV i list motywacyjny	
Temat 22. <i>Szczęśliwe życie we-</i>	* omawia treść przeczytanego tekstu	* nadaje tytuły akapitom * zgodnie z poleceniem	* formułuje ocenę wybranej wskazówki	* porównuje filozofię stoików i epikurejczy-	* przygotowuje informację na temat

<i>dług Epikura.</i> s. 46	<ul style="list-style-type: none"> * wyszukuje odpowiednie informacje * opisuje płaskorzeźbę 	analizuje poszczególne akapity	Epikura	ków; wyraża swoją ocenę	nowoczesnych stylów życia związanych ze szczęściem (hygge, lagom, ikigai)
Temat 23. <i>Refleksje na temat ludzkiego losu we fraszkach Jana Kochanowskiego.</i> s. 49	<ul style="list-style-type: none"> * przedstawia treść przeczytanych fraszek * wskazuje temat utworu * ustala zdania zgodne z treścią * wyjaśnia znaczenie archaizmów 	<ul style="list-style-type: none"> * omawia funkcje elementów konstrukcyjnych, w tym puenty * rozpoznaje cechy gatunkowe fraszki * tworzy post graficzny dla mediów społecznościowych zawierający radę życiową stoików 	<ul style="list-style-type: none"> * na osi czasu przedstawia wydarzenia z życia podmiotu lirycznego, wskazując te, które mają charakter autobiograficzny * z fragmentów układa życiowe rady stoików i epikurejczyków 	<ul style="list-style-type: none"> * przygotowuje ulotkę reklamową promującą miejsce „Pod lipą” * dostrzega związek między fraszkami a omawianymi zagadnieniami filozoficznymi 	<ul style="list-style-type: none"> * pisze fraszkę na dowolny temat * przedstawia informacje na temat innych fraszek Jana Kochanowskiego
Temat 24. <i>Jak czerpać radość z każdej chwili w myśl „Pieśni XX” Jana Kochanowskiego?</i> s. 51 [lektura usunięta z podstawy programowej]	<ul style="list-style-type: none"> * omawia treść utworu * rozpoznaje elementy rytmizujące wypowiedź * wyjaśnia znaczenie archaizmów 	<ul style="list-style-type: none"> * udziela odpowiedzi na pytania do tekstu * charakteryzuje podmiot liryczny * zapisuje rady udzielane przez podmiot liryczny 	<ul style="list-style-type: none"> * wskazuje fragmenty pieśni, będące sentencjami, i określa ich związek ze znanymi postawami filozoficznymi 	<ul style="list-style-type: none"> * konfrontuje tematykę pieśni z innymi znanymi utworami * pisze „receptę dla chcących czerpać radość z życia” 	
Temat 25. <i>Powtórzenie wiadomości o zdaniach złożonych współrzędnie.</i> s. 53	<ul style="list-style-type: none"> * rozpoznaje rodzaje zdań * wskazuje części zdania * zna zasadę interpunkcyjną 	<ul style="list-style-type: none"> * dostrzega różnicę między zdaniem złożonym podrzędnie i współrzędnie * rysuje wykresy łatwiejszych zdań 	<ul style="list-style-type: none"> * określa typy zdań złożonych współrzędnie * rysuje wykresy zdań * tworzy zakładkę do książki zawierającą najważniejsze informacje dotyczące poznanych typów zdań 	<ul style="list-style-type: none"> * do komiksu tworzy zdania złożone różnego typu i rysuje ich wykresy 	
Temat 26. i 27.	<ul style="list-style-type: none"> * omawia treść wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> * za pomocą rzeczowni- 	<ul style="list-style-type: none"> * wypowiada się na 	<ul style="list-style-type: none"> * redaguje opis sytuacji 	

<p>Co potrafię przed egzaminem? s. 56</p>	<ul style="list-style-type: none"> * identyfikuje rodzaj literacki * wypowiada się na temat osoby mówiącej w wierszu * rozpoznaje rodzaje zdań 	<p>ków opisuje stan, którego doświadcza podmiot liryczny</p> <ul style="list-style-type: none"> * objaśnia związek tytułu z treścią wiersza * redaguje kartkę z pamiętnika * rozpoznaje wyrazy podzielne i niepodzielne słowotwórczo 	<p>temat elementów opisu krajobrazu</p> <ul style="list-style-type: none"> * temat wiersza odnosi do zasad filozofii epikurejskiej * tworzy różne formy czasownika * zna zasadę ortograficzną dotyczącą pisowni „nie” 	<ul style="list-style-type: none"> * wymienia polskich laureatów Literackiej Nagrody Nobla 	
<p>Temat 28. i 29. Tekst literacki i jego adaptacja filmowa na przykładzie „Quo vadis” Henryka Sienkiewicza. s. 58</p>	<ul style="list-style-type: none"> * omawia fragment tekstu * wymienia elementy świata przedstawionego 	<ul style="list-style-type: none"> * rozumie, czym jest adaptacja * opisuje wystrój domu, przebieg uczt, atmosferę i zachowanie gospodarza 	<ul style="list-style-type: none"> * wyodrębnia elementy dzieła filmowego * wypowiada się na temat adaptacji powieści * dostrzega zabiegi adaptacyjne zastosowane w obejrzanym fragmencie 	<ul style="list-style-type: none"> * tworzy fikcyjny profil społecznościowy Petroniusza * redaguje posty ukazujące epikurejski styl życia bohatera 	<ul style="list-style-type: none"> * pisze recenzję adaptacji „Quo vadis”
<p>Temat 30., 31. i 32. Co jest potrzebne cynikowi do szczęścia? s. 60</p>	<ul style="list-style-type: none"> * wymienia najważniejsze informacje dotyczące Diogenesa * omawia treść przeczytanych tekstów 	<ul style="list-style-type: none"> * wymienia elementy dotyczące wszystkich utworów * rozpoznaje anegdotę 	<ul style="list-style-type: none"> * wypowiada się na temat poglądów Diogenesa, podając odpowiednie cytaty * tworzy „receptę na szczęście” 	<ul style="list-style-type: none"> * tworzy krzyżówkę, w której hasłem będzie słowo: cynik 	<ul style="list-style-type: none"> * wyraża swoją opinię na temat scenariuszy kolegów
<p>Temat 33. Obraz „Diogenes szukający uczciwego człowieka” ilustracją dnia z życia filozofa. s. 63</p>	<ul style="list-style-type: none"> * opisuje obraz i nazywa jego rodzaj 	<ul style="list-style-type: none"> * interpretuje obraz * wypowiada się na temat zachowania młodzieńca (autoportretu artysty) 	<ul style="list-style-type: none"> * odczytuje wspólny sens fraszki i anegdoty o Diogenesie 	<ul style="list-style-type: none"> * uwspółcześnia anegdotę o Diogenesie * redaguje opowiadanie o pobycie Diogenesa we współczesnym świecie 	<ul style="list-style-type: none"> * pisze rozprawkę na temat: „Mieć czy być?”
<p>Temat 34. Kim jest współczesny</p>	<ul style="list-style-type: none"> * podaje skojarzenia do słowa: cynik 	<ul style="list-style-type: none"> * układa zdania ze słowami: cynik, cynizm 	<ul style="list-style-type: none"> * ocenia funkcję komizmu 	<ul style="list-style-type: none"> * podaje przykłady bohaterów literackich 	<ul style="list-style-type: none"> * pisze wypowiedź na temat: „Dlaczego

<i>cynik?</i> s. 64	<ul style="list-style-type: none"> * omawia definicję słownikową * opowiada treść komiksu 	<p>w różnych znaczeniach</p> <ul style="list-style-type: none"> * ocenia zachowanie bohatera 	<ul style="list-style-type: none"> * wyjaśnia znaczenie aforyzmów i łączy je ze znaczeniami słów: cynik, cynizm 	lub filmowych, którzy przejawiają cyniczne zachowania	nie lubimy cyników?”
Temat 35. Utrwalamy wiadomości na temat zdania podrzędnie złożonego. s. 65	<ul style="list-style-type: none"> * rozpoznaje rodzaje zdań * wskazuje części zdania * zna zasadę interpunkcyjną 	<ul style="list-style-type: none"> * dostrzega różnicę między zdaniem złożonym podrzędnie i współrzędnie * rysuje wykresy łatwiejszych zdań podrzędnie złożonych 	<ul style="list-style-type: none"> * określa typy zdań złożonych podrzędnie * rysuje wykresy zdań * tworzy zakładkę do książki zawierającą najważniejsze informacje dotyczące typów zdań 	<ul style="list-style-type: none"> * przekształca zdania pojedyncze w podrzędnie złożone * poprawia błędy w zdaniach 	
Temat 36. Życie ascety przykładem walki człowieka o doskonałość. s. 68	<ul style="list-style-type: none"> * omawia treść tekstu popularnonaukowego * podaje w punktach najważniejsze wydarzenia z życia świętego 	<ul style="list-style-type: none"> * wymienia cechy literatury popularnonaukowej * uzupełnia informacje dotyczące tekstu * wymienia cechy legendy 	<ul style="list-style-type: none"> * opisuje obraz, opowiadając przedstawioną historię * podaje powód umieszczenia na obrazie centaury 	<ul style="list-style-type: none"> * wyjaśnia symboliczne znaczenie spotkania świętych * dostrzega różnicę między ascezą a konsumpcjonizmem * próbuje znaleźć równowagę między dwoma postawami 	* przygotowuje prezentację multimedialną dotyczącą wybranych świętych
Temat 37. Troska o naturę – święty Franciszek patronem ekologów. s. 71	<ul style="list-style-type: none"> * wyszukuje najważniejsze informacje w biogramie świętego * opisuje obraz, wymieniając wydarzenia z życia świętego * omawia wybraną zasadę z Dekalogu św. Franciszka 	<ul style="list-style-type: none"> * wymienia zasady dotyczące tworzenia apelu * na podstawie Dekalogu tworzy tekst zawierający najważniejsze treści nauki świętego 	<ul style="list-style-type: none"> * wymienia cechy typowe dla sztuki średniowiecza * interpretuje symboliczną obecność ptaków w scenie głoszenia kazania 	<ul style="list-style-type: none"> * redaguje apel do współczesnych utrzymany w duchu franciszkańskich idei * przygotowuje informacje na temat okoliczności powstania obrazu 	* redaguje ilustrowaną baśń o przesłaniu ekologicznym
Temat 38. Utrwalamy wiadomości na temat zdania	<ul style="list-style-type: none"> * rozpoznaje rodzaje zdań * wskazuje części 	<ul style="list-style-type: none"> * dostrzega różnicę między zdaniem podrzędnym podmiotowym 	<ul style="list-style-type: none"> * określa typy zdań złożonych podrzędnie * rysuje wykresy zdań 	<ul style="list-style-type: none"> * układa historyjkę, której mottem będzie jedno z przysłów, 	

<i>podrzędnie złożonego.</i> s. 73	zdania * z pomocą rozpoznaje zdanie podrzędne podmiotowe i orzecznikowe	i orzecznikowym * wyszukuje w tekście odpowiednie przykłady zdań	* na podstawie ilustracji odgaduje przysłowia i wyjaśnia ich znaczenie	a treść będą stanowiąc zdania złożone podrzędnie, w tym podmiotowe i orzecznikowe	
Temat 39. Pytania filozoficzne w wierszu Mirona Białoszewskiego pt. „wywód jestem ’u” s. 75	* układa wiersz (pocięty wcześniej na wersy); porównuje go z oryginałem * wypowiada się na temat tekstu * zapisuje w formie zdania pierwsze skojarzenia	* wskazuje cechy wiersza wolnego * ocenia pomysł poety * uzupełnia tekst odpowiednimi znakami interpunkcyjnymi * wymyśla inny tytuł wiersza	* wyjaśnia tytuł wiersza * wypowiada się na temat filozoficznego charakteru tekstu * dokonuje interpretacji głosowej * analizuje warstwę językową tekstu	* wykonuje w dowolnym programie graficznym kolaż nawiązujący do wymowy wiersza	* parafrazuje tekst
Temat 40. Związek filozofii i gramatyki. Analiza i interpretacja wiersza Jarosława Rymkiewicza. s. 76	* omawia treść wiersza * wymienia pytania, które zadaje podmiot liryczny * podaje przykłady części mowy	* określa tematykę i problematykę utworu * swoimi słowami zapisuje spostrzeżenia poety * wyraża opinię na temat wiersza	* wymienia zagadnienia, które łączą język z filozofią * określa formę wypowiedzi podmiotu lirycznego, analizując zabiegi kompozycyjne	* wyjaśnia znaczenie sentencji * wypowiada się na temat relacji między regułami języka a rzeczywistością	* parafrazuje utwór, wykorzystując jako temat inną część mowy
Temat 41. Co ma wpływ na nasze wyobrażenia o szczęściu? s. 78	* omawia treść przeczytanego tekstu * określa elementy świata przedstawionego	* ocenia różne rozumienie szczęścia przez bohaterki tekstu * wypowiada się na temat komentarzy narratorki	* ocenia zabiegi stosowane przez autorów reklam pokazujących ludzkie wyobrażenia o szczęściu	* wypowiada się na temat warunków kształtujących ludzkie wyobrażenie o szczęściu * redaguje wypowiedź na temat tego, co uważa za bezcenne	* redaguje opowiadanie, w którym przedstawi siebie za 10 lat
Temat 42. Przygotujemy się do pisania autocharakterystyki	* w kilku zdaniach przedstawia siebie, opisuje wygląd i cechy	* analizuje pracę autorki * redaguje autocharakterystykę	* pisze dialog z artystą przygotowującym karykaturę; w rozmowie	* redaguje autocharakterystykę w formie wpisu do dziennika	* projektuje stronę internetową, na której dokona

<i>rystyki.</i> s. 81	charakteru * wie, jak napisać autocharakterystykę	* opowiada o swoich planach na przyszłość * podaje kilka zalet kolegi lub koleżanki	uwzględni swoje cechy i upodobania	* porównuje się do bohatera literackiego, postaci historycznej lub osoby medialnej o podobnym sposobie bycia (cechach charakteru)	autoprezentacji
Temat 43. i 44. Omówienie utworu Woody'ego Allena „Moja Apologia”. s. 82	* omawia treść przeczytanego tekstu * wskazuje tekst główny i poboczny * dzieli się wrażeniami, odczuciami * rozpoznaje monolog wewnętrzny * pracuje w grupie przygotowującej adaptację teatralną utworu	* przedstawia bohaterów, czasy, omawia tytuł utworu * charakteryzuje bohatera * wyszukuje fragmenty dotyczące samooceny	* wskazuje nawiązania do filozofii * interpretuje zachowania pozostałych bohaterów	* pisze monolog wewnętrzny bohatera * pełni rolę reżysera sztuki	
Temat 45. Jakie prawdy życiowe kryją w sobie aforyzmy? s. 88	* rozpoznaje aforyzm * wyjaśnia znaczenie wybranych stwierdzeń * wybrany aforyzm przedstawia w postaci piktogramu	* omawia treść bajek * wskazuje aforyzmy, którymi można skomentować sens utworów * wykonuje zakładkę do książki z wybranym aforyzmem	* ustala, do których tekstów nawiązują podane aforyzmy	* wyszukuje aforyzmy w znanych pieśniach, fraszkach, bajkach	* przygotowuje „Klasową Księgę Aforyzmów”
Temat 46. Regionalne odmiany języka. s. 90 [usunięte z podstawy programowej]	* odróżnia język ogólnonarodowy od dialektu i gwary * wskazuje wyrazy gwarowe	* na podstawie tekstu wymienia cechy gwary	* wypowiada się na temat doświadczeń związanych z dialektem lub gwarą	* tłumaczy tekst z gwary podhalańskiej na język ogólnonarodowy	* przygotowuje „Słowniczek wyrazów gwarowych” związany z regionem, w którym mieszka
Temat 47. Jaką rolę może ode-	* omawia treść wysłuchanego tekstu	* opowiada historię bohatera	* omawia tekst, wykorzystując kontekst	* redaguje opowiadanie o przygodach innego	* pisze charakterystykę postaci podob-

<p><i>grać znajomość kontekstu filozoficznego?</i> <i>Omawiamy fragment „Historii filozofii po góralsku” Józefa Tischnera.</i> <i>s. 92</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> * dzieli się wrażeniami * redaguje opis ilustracji 	<ul style="list-style-type: none"> * wskazuje nawiązanie do postaci Diogenesa * redaguje notatkę graficzną 	<p>filozoficzny i osiągnięty dzięki niemu efekt humorystyczny</p> <ul style="list-style-type: none"> * wyszukuje w tekście informacje 	<p>filozofa, uwzględniając elementy humorystyczne (lub inne alternatywne zadanie z podręcznika)</p>	<p>nej do wybranego filozofa</p> <ul style="list-style-type: none"> * przedstawia inny fragment „Historii filozofii po góralsku”
<p>Temat 48. <i>Młodzieńczy marsz ku doskonałości?</i> <i>Zbigniew Herbert</i> <i>„Pan Cogito a perła”.</i> <i>s. 94</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> * na podstawie definicji podaje symboliczne znaczenie perły * omawia treść tekstu * nazywa wrażenia 	<ul style="list-style-type: none"> * wskazuje elementy świata przedstawionego * określa temat wspomnień 	<ul style="list-style-type: none"> * wymienia sposoby na osiągnięcie doskonałości przez bohatera * ocenia postać z różnych perspektyw * podaje odpowiednie cytaty 	<ul style="list-style-type: none"> * wyjaśnia przerośny sens sentencji w kontekście utworu * interpretuje tytuł 	<ul style="list-style-type: none"> * wypowiada się na temat zdjęć przedstawiających joginów z klasztoru Szaolin w kontekście utworu Z. Herberta
<p>Temat 49. i 50. <i>Ćwiczenia utrwalające wiedzę i umiejętności z zakresu podstawy programowej.</i> <i>s. 95</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> * przedstawia treść tekstu * określa rodzaj literacki * nazywa rodzaj narracji * układa pytania do tekstu * wypisuje z tekstu nieosobowe formy czasownika 	<ul style="list-style-type: none"> * charakteryzuje bohatera; przedstawia jego postawę życiową * wyjaśnia, na czym polega komizm opisywanej sytuacji * wyjaśnia tytuł * wskazuje odpowiednią zasadę ortograficzną 	<ul style="list-style-type: none"> * omawia związek zachowania bohatera tekstu z poznanymi postawami filozoficznymi * tworzy rodzinę wyrazów * ocenia funkcję komizmu 	<ul style="list-style-type: none"> * objaśnia znaczenie wyrażen * redaguje opowiadanie wzorowane na przeczytanym tekście, uwzględniając co najmniej 6 elementów konstrukcyjnych 	
<p>Temat 51. <i>Powtórzenie wiadomości na temat imiesłowowego równoważnika zdania.</i> <i>s. 97</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> * rozpoznaje imiesłowy * tworzy imiesłowowy równoważnik zdania 	<ul style="list-style-type: none"> * wskazuje wypowiedzenia z imiesłowowym równoważnikiem zdania * rysuje wykresy zdań 	<ul style="list-style-type: none"> * przekształca zdania z imiesłowowym równoważnikiem zdania na zdania podrzędnie złożone 	<ul style="list-style-type: none"> * dopasowuje zdania do wykresów * stosuje zasady interpunkcyjne dotyczące zdań złożonych 	
<p>Temat 52. i 53.</p>	<ul style="list-style-type: none"> * rozpoznaje rodzaje 	<ul style="list-style-type: none"> * umieszcza na osi czasu 	<ul style="list-style-type: none"> * podaje informacje 	<ul style="list-style-type: none"> * sporządza notatkę 	

<i>Zebranie i utrwalenie najważniejszych zagadnień poznanych w rozdziale „U źródeł filozofii”.</i> s. 99	literackie * podaje omówione w rozdziale przykłady utworów reprezentujące dany rodzaj * objaśnia znaczenie wybranych haseł z krzyżówki	nazwiska autorów omawianych utworów * rozpoznaje cytaty i fragmenty dzieł zawartych w tym rozdziale * podaje przykłady środków stylistycznych	o autorze, czasie powstania i tematyce wybranych utworów * objaśnia znaczenia wszystkich haseł z krzyżówki	dotyczącą omawianych utworów Jana Kochanowskiego	
<i>Temat 54.</i> <i>Co potrafię przed sprawdzianem?</i> s. 102	* omawia treść przeczytanego wiersza * wskazuje osobę mówiącą i temat wypowiedzi	* wypowiada się na temat ważnego elementu nadającego sens życia według osoby mówiącej * wskazuje zdania zgodne z tekstem	* zapisuje pytania filozoficzne, na które można znaleźć odpowiedź w tekście * wykonuje wykresy zdań złożonych i uzasadnia użycie przecinka	* analizuje myśli S.J. Leca, wskazuje wśród nich aforyzmy i wyjaśnia ich sens * wymienia utwory z podręcznika o podobnej wymowie	
<i>Temat 55.</i> <i>Nasz projekt.</i> s. 104	* pracuje w grupie, wykonując przydzielone zadanie	* gromadzi materiał do przygotowania filmu niemego dotyczącego starożytnych filozofów, ich poglądów i dokonań	* tworzy fragmenty scenariusza	* nadzoruje pracę grupy i dokonuje poprawek podczas tworzenia scenariusza	
WARTOŚCI I WYBORY					
<i>Temat 56.</i> <i>Wartości i wybory.</i> <i>Wprowadzenie do tematyki rozdziału.</i> s. 105	* wypowiada się na temat tego, co jest najważniejsze w życiu * wypisuje skojarzenia ze słowem: wartość	* przedstawia w chmurze tagów najważniejsze wartości * opracowuje definicję słownikową słowa: wartość	* wypowiada się na temat motywów, wartości potrzebnych do dokonania wyboru * przypomina historię mitologicznych bohaterów	* redaguje opowiadanie dotyczące wybranej postaci mitologicznej	* wykonuje lapbooka pt. „Bohaterowie literaccy i ich ważne życiowe wybory”
<i>Temat 57.</i> <i>Zdrowie jako wartość – bajka Ignacego Krasickiego pt.</i>	* omawia treść utworu * wyraża zdanie na temat wartości zdrowia * uzupełnia notatkę	* wyjaśnia znaczenie metafor * wymienia cechy gatunkowe bajki	* formułuje zasady zdrowego stylu życia dla nastolatków * pisze współczesną	* redaguje artykuł do gazetki dotyczący zdrowego odżywiania, lub ulotkę informa-	* przeprowadza wywiad z osobą promującą zdrowy styl życia lub nagry-

„Człowiek i zdrowie”. s. 106	dotyczącą utworu	* omawia przesłanie utworu * przygotowuje plakat prezentujący ideę ochrony kuchni regionalnej	bajkę zachęcającą do zdrowego stylu życia	cyjną na temat form aktywności, w które można się zaangażować	wa krótki film promujący takie zachowania
Temat 58. O co walczy bohater powieści Kazimierza Szymborskiej pt. „Tetrus”? s. 107	* omawia treść przeczytanego tekstu * wymienia elementy świata przedstawionego	* nazywa typ narracji * opisuje sytuację, w której znalazł się bohater, i w jaki sposób na nią reaguje	* ocenia postawę bohatera, ujawniając motywy postępowania	* prezentuje sylwetkę wybranej postaci, której niepełnosprawność nie przeszkodziła w realizacji marzeń	* konfrontuje doświadczenia bohatera literackiego z rzeczywistością
Temat 59. i 60. Piszemy artykuł do gazetki szkolnej. s. 111	* prezentuje treść przeczytanego artykułu * ustala typ tekstu i uzasadnia wybór * przygotowuje krótki tekst do szkolnej gazetki	* wymienia cechy gatunkowe artykułu * omawia wskazówki potrzebne do napisania tekstu publicystycznego	* interpretuje tytuł artykułu w kontekście podjętej problematyki	* przygotowuje artykuł do gazetki szkolnej poświęcony tematowi akceptacji samego siebie i rozwojowi własnej osobowości	* ocenia artykuły przygotowane przez kolegów
Temat 61. i 62. Analiza obrazów poetyckich we fragmencie utworu Wojciecha Młynarskiego pt. „Róbmy swoje”. s. 114	* wyodrębnia i opisuje obrazy poetyckie przedstawione w piosence * wymienia cechy gatunkowe piosenki	* przedstawia informacje na temat wymienionych bohaterów i sytuacji, w których zostali ukazani * omawia budowę tekstu	* porównuje bohaterów, wykorzystując podane słownictwo * redaguje kilkuzdaniową wypowiedź dotyczącą postaw bohaterów	* wymyśla propozycje do zabawy: „Co by było, gdyby syn Noego był pesymistą?”	* tworzy komiks na podstawie piosenki * pisze kolejną zwrotkę piosenki
Temat 63. Co się przyczyniło do osiągnięcia porozumienia między Achillesem a Priamem? s. 116	* omawia treść przeczytanego tekstu * opisuje obraz i płaskorzeźbę * omawia elementy świata przedstawionego	* przedstawia bohaterów i powód spotkania Priama z Achillesem * wymienia cechy charakterystyczne eposu	* wskazuje cechy eposu w omawianym fragmencie utworu * rozpoznaje środki stylistyczne w omawianym fragmencie	* przedstawia historię wojny trojańskiej * pisze recenzję filmu „Troja”	* przygotowuje prezentację na wybrany temat: „Czy Homer istniał naprawdę?” lub „Starożytna Troja na terenie dzisiejszej Turcji”
Temat 64.	* rozpoznaje zdania	* dostrzega różnicę między	* określa typy zdań	* dopasowuje zdania	

<p><i>Analiza wypowiedzeń wielokrotnie złożonych.</i> s. 121</p>	<p>wielokrotnie złożone * wskazuje zdanie nadrzędne i podrzędne</p>	<p>dzy zdaniem złożonym podrzędnie i współrzędnie a imiesłowowym równoważnikiem zdania * rysuje wykresy łatwiejszych zdań wielokrotnie złożonych</p>	<p>złożonych podrzędnie, współrzędnie * rysuje wykresy zdań * uzupełnia zdania tak, aby powstały zdania wielokrotnie złożone</p>	<p>do wykresów * tworzy tekst o dowolnej tematyce, wykorzystując wszystkie poznane rodzaje zdań</p>	
<p><i>Temat 65. i 66. Redagujemy rozprawkę.</i> s. 125</p>	<p>* omawia zasady tworzenia rozprawki * pisze krótki tekst argumentacyjny</p>	<p>* do podanych tematów dopisuje dwa warianty wstępów oraz argumenty i kontrargumenty</p>	<p>* pisze rozprawkę na temat postawy wobec człowieka potrzebującego pomocy, odwołując się do przytoczonego fragmentu</p>	<p>* pisze rozprawkę na dowolny temat</p>	
<p><i>Temat 67. Odpoczynek jako temat w malarstwie na przestrzeni wieków.</i> s. 126</p>	<p>* opowiada o swoim sposobie na odpoczynek * opisuje wybrany obraz * dzieli się wrażeniami związanymi z odbiorem dzieła sztuki</p>	<p>* wskazuje podobieństwa i różnice między dziełami sztuki</p>	<p>* ustala, jaki typ malarstwa prezentują analizowane obrazy * podaje inne uniwersalne tematy podejmowane w twórczości przez malarzy</p>	<p>* tworzy opowiadanie inspirowane obrazem</p>	
<p><i>Temat 68. i 69. Ćwiczenia sprawdzające umiejętność pracy z tekstem.</i> s. 129</p>	<p>* omawia treść utworu * wskazuje zdania niezgodne z treścią piosenki * podaje synonimy i antonimy do zwrotu: być sobą</p>	<p>* określa tematykę i problematykę utworu * podaje argumenty potwierdzające słuszność wypowiedzi * cytuje fragment wskazujący na to, że rozwój jest ważną wartością dla człowieka</p>	<p>* porównuje utwór z piosenką Młynarskiego * wypisuje z wiersza związek frazeologiczny mający zarówno dosłowne, jak i przenośne znaczenie * wypisuje i nazywa rodzaje rymów * podaje przykłady wyrazów nieodmiennych</p>	<p>* pisze dedykację dla bliskiej osoby * tworzy tekst przemówienia nawiązującego do tematyki wiersza</p>	

<p>Temat 70. Analiza i interpretacja wiersza Edwarda Stachury pt. „Człowiek człowiekowi”. s. 131</p>	<ul style="list-style-type: none"> * omawia treść wiersza * wypowiada się na temat budowy tekstu * wyjaśnia tytuł wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> * określa problematykę * analizuje utwór * nazywa zabiegi wpływające na kształt wiersza i określa ich funkcję 	<ul style="list-style-type: none"> * analizuje neologizm, wykorzystując wiadomości ze słowotwórstwa * tworzy listę zasad lub apel do współczesnych dotyczący omawianej tematyki * interpretuje ostatnie wersy utworu 	<ul style="list-style-type: none"> * pisze artykuł lub inny tekst publicystyczny dotyczący aktualnych problemów społecznych 	<ul style="list-style-type: none"> * przygotowuje informacje na temat symboliki wilka
<p>Temat 71. i 72. Charakterystyka Holdena – bohatera powieści J.D. Salingera. s. 133</p>	<ul style="list-style-type: none"> * omawia elementy świata przedstawionego utworu * wypowiada się na temat buntu młodych ludzi (braku sensu i uzasadnionych przyczyn) 	<ul style="list-style-type: none"> * gromadzi materiał do charakterystyki bohatera * analizuje zachowanie, słowa i myśli postaci * przygotowuje pytania do bohatera 	<ul style="list-style-type: none"> * ocenia zachowanie postaci * pisze charakterystykę, wykorzystując zgromadzone słownictwo 	<ul style="list-style-type: none"> * redaguje opowiadanie, uwzględniając elementy charakterystyki i opisu przeżyć 	<ul style="list-style-type: none"> * wciela się w postać i odpowiada na pytania kolegów * wypowiada się na temat utożsamiania się z postawą Holdena i podaje przykłady innych postaci prezentujących podobne poglądy
<p>Temat 73. Grzeczność językowa w wypowiedziach publicznych. s. 137</p>	<ul style="list-style-type: none"> * rozumie, na czym polega grzeczność językowa i stosuje ją w wypowiedziach * omawia częste przykłady łamania norm językowych w wypowiedziach publicznych 	<ul style="list-style-type: none"> * analizuje wypowiedzi bohaterów komiksu pod kątem kultury języka 	<ul style="list-style-type: none"> * koryguje błędy językowe w komiksie * razem z kolegą przygotowuje scenkę przedstawiającą oficjalną sytuację i zachowania zgodne z zasadami grzeczności językowej 	<ul style="list-style-type: none"> * redaguje wypowiedź na temat wolności słowa w wypowiedziach publicznych, mowy nienawiści i łamania norm grzecznościowych 	<ul style="list-style-type: none"> * przygotowuje ulotkę skierowaną do rówieśników, promującą zasady kultury mówienia w miejscach publicznych
<p>Temat 74. Cechy i funkcje reportażu. s. 139</p>	<ul style="list-style-type: none"> * wypowiada się na temat przeczytanego tekstu * wskazuje określenia, które opisują artykuł 	<ul style="list-style-type: none"> * omawia zasady pisania reportażu * wskazuje cechy gatunkowe w przeczytanym tekście 	<ul style="list-style-type: none"> * wypowiada się na temat funkcji przeczytanego tekstu * wypowiada się na temat publikacji dziennikarskich podejmujących 	<ul style="list-style-type: none"> * pisze notatkę na temat organizacji niosącej pomoc ludziom * przygotowuje reportaż lub fotoreportaż przedstawiający osoby 	<ul style="list-style-type: none"> * przygotowuje reportaż lub fotoreportaż na temat osób pozytywnie wyróżniających się w lokalnej

			ważne zagadnienia	zaangażowane w życie szkoły	społeczności
Temat 75. <i>Jak przebiegło pierwsze spotkanie Wiki i pana Henryka?</i> s. 143	<ul style="list-style-type: none"> * omawia treść przeczytanego tekstu * ustala kolejność zdarzeń * udziela odpowiedzi na pytania dotyczące tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> * streszcza przebieg spotkania bohaterów * wypowiada się na temat korzyści wynikających ze spotkania bohaterów 	<ul style="list-style-type: none"> * bierze udział w dyskusji na temat odpowiedzialności wynikającej z przyjętych na siebie obowiązków * podaje cechy dobrego wolontariusza 	<ul style="list-style-type: none"> * redaguje opowiadanie na temat: „Dobro powraca” lub kilkunastu wypowiedź na temat umiejętności dzielenia się z innymi 	<ul style="list-style-type: none"> * przedstawia nazwy organizacji pożytku publicznego, które prężnie działają w środowisku lokalnym
Temat 76. <i>„Tyle wiemy o sobie, ile nas sprawdzono” – refleksje nad heroiczną postawą bohaterki wiersza Wisławy Szymborskiej.</i> s. 146	<ul style="list-style-type: none"> * omawia treść wiersza * wskazuje fragment nawiązujący do autentycznego wydarzenia 	<ul style="list-style-type: none"> * charakteryzuje bohaterkę liryczną wiersza * ocenia postawę kobiety * omawia budowę wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> * prezentuje swoje przemyślenia związane z wierszem * pisze artykuł do szkolnej gazetki na temat heroicznego czynu L. Wawrzyńskiej 	<ul style="list-style-type: none"> * przedstawia szczegółowe informacje na temat bohaterki utworu * pisze przemówienie lub list otwarty poświęcone kandydaturze kobiety na patronkę ulicy lub instytucji 	<ul style="list-style-type: none"> * redaguje epitafium poświęcone Ludwice Wawrzyńskiej
Temat 77. i 78. <i>Ćwiczenia sprawdzające stopień opanowania umiejętności objętych podstawą programową.</i> s. 147	<ul style="list-style-type: none"> * przedstawia treść anegdoty * określa charakter utworu * rozpoznaje fragment lektury obowiązkowej, podaje nazwisko autora, bohaterów rozmowy 	<ul style="list-style-type: none"> * określa rodzaj narracji * wyszukuje i nazywa środki retoryczne * opisuje wybrany kadr * odróżnia mowę zależną od niezależnej 	<ul style="list-style-type: none"> * wypowiada się na temat ekranizacji „Quo vadis” 	<ul style="list-style-type: none"> * opisuje wybrany kadr z zastosowaniem dwóch pojęć charakterystycznych dla sztuki filmu 	
Temat 79. <i>Gdy inni narzucają swoją wolę... – „O doktorze Hiszpanie” Jana Kochanowskiego.</i> s. 149	<ul style="list-style-type: none"> * wyjaśnia znaczenie zwrotów * opisuje sytuację zaprezentowaną w utworze, stosując zwroty z zadania wstępnego 	<ul style="list-style-type: none"> * ustala funkcję dialogów w utworze * wskazuje cechy gatunkowe fraszki * charakteryzuje bohaterów tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> * interpretuje wypowiedź bohatera * omawia funkcję komizmu w utworze * redaguje rozprawkę na jeden z tematów 	<ul style="list-style-type: none"> * wypowiada się na temat roli grupy w życiu człowieka, wskazując pozytywne i negatywne skutki 	
Temat 80.	<ul style="list-style-type: none"> * opisuje wybrany pla- 	<ul style="list-style-type: none"> * wymienia powody się- 	<ul style="list-style-type: none"> * wypowiada się na te- 	<ul style="list-style-type: none"> * redaguje notatkę 	

<p>Perswazyjna funkcja wybranych zdjęć i plakatów społecznych. s. 150</p>	<p>kat (zdjęcie) o tematyce społecznej * wyraża opinie o pozostałych pracach</p>	<p>gania po środki uzależniające * interpretuje pomysły graficzne i słowne</p>	<p>mat przesłania plakatów i zdjęć * dzieli się uwagami na temat funkcji, którą pełnią teksty kultury podejmujące tematykę społeczną</p>	<p>interpretacyjną * wykonuje plakat o tematyce inspirowanej omawianym tematem</p>	
<p>Temat 81. Poznajemy pojęcie gwary środowiskowej. s. 152 [usunięte z podstawy programowej]</p>	<p>* wyjaśnia znaczenie pojęcia: gwara środowiskowa * wskazuje różnice między gwarą a językiem oficjalnym * podaje przykład wyrazu, który mógłby być „młodzieżowym słowem roku”</p>	<p>* wypowiada się na temat funkcji gwary, odwołując się do własnych doświadczeń * wymienia kilka wyrazów typowych dla określonych w poleceniu grup społecznych</p>	<p>* pisze dialog, w którym bohaterowie używają gwary młodzieżowej (podaje odpowiedniki wyrażen w języku ogólnonarodowym) * podaje przykład reklamy wykorzystującej gwarę środowiskową; ocenia ją i wyjaśnia funkcję użytych zwrotów</p>	<p>* przygotowuje słowniczek słów charakterystycznych dla pokolenia dziadków</p>	<p>* przeprowadza ankietę wśród dorosłych na temat znajomości języka młodzieżowego</p>
<p>Temat 82. Piszemy relację z pożaru. Ćwiczenia w tworzeniu wypowiedzi o charakterze publicystycznym. s. 154</p>	<p>* omawia treść przeczytanego tekstu * opisuje ilustrację * gromadzi informacje dotyczące opisanego wydarzenia</p>	<p>* pisze krótki artykuł o pożarze * wypowiada się na temat postaw bohaterów</p>	<p>* omawia zachowanie mężczyzny i dziewczyny, cytując odpowiednie fragmenty * formułuje wymowę utworu, interpretując ostatnie zdanie tekstu</p>	<p>* pisze pracę, przedstawiając swoje stanowisko na temat ryzyka związanego z udzielaniem komuś pomocy</p>	<p>* pisze charakterystykę osoby, którą można nazwać bohaterem codzienności, lub artykuł do gazetki szkolnej na temat bohaterkich postaw młodych</p>
<p>Temat 83. Interpretujemy opowiadanie Sławomira Mrożka pt. „Artysta”. s. 157</p>	<p>* omawia treść tekstu * udziela odpowiedzi na pytania z nim związane * pisze tekst do koguta, że warto być sobą</p>	<p>* przedstawia bohaterów tekstu, przypisując cechy określające ich postawę * redaguje charakterystykę koguta</p>	<p>* dostrzega w zachowaniu jednego z bohaterów ironię * redaguje opowiadanie inspirowane przeczytanym tekstem</p>	<p>* przygotowuje głosową interpretację tekstu * wchodzi w rolę wybranego bohatera i wyjaśnia powody swojego zachowania</p>	<p>* przygotowuje prezentację multimedialną składającą się z plakatów cyrkowych polskiej szkoły plakatu</p>

<p>Temat 84. i 85. Ćwiczenia kompozycyjne i stylistyczne – charakterystyka postaci. Piszemy charakterystykę porównawczą. s. 158</p>	<ul style="list-style-type: none"> * omawia wiadomości na temat charakterystyki porównawczej * wyszukuje w tekście potrzebne informacje 	<ul style="list-style-type: none"> * gromadzi słownictwo dotyczące bohaterów wybranych lektur obowiązkowych lub filmów 	<ul style="list-style-type: none"> * charakteryzuje dwóch bohaterów literackich, osoby ze świata sportu, mody, filmu itp. 	<ul style="list-style-type: none"> * pisze pracę z elementami autocharakterystyki i charakterystyki porównawczej bohatera literackiego, filmowego 	
<p>Temat 86. Przygotowujemy się do egzaminu – praca z tekstem. s. 161</p>	<ul style="list-style-type: none"> * omawia treść przeczytanego tekstu * wskazuje tekst główny i poboczny, uzupełnia informacje dotyczące tekstu * nazywa formy czasowników w didaskaliach 	<ul style="list-style-type: none"> * opisuje sytuację, w której został przedstawiony bohater sztuki i jego zachowanie * rozpoznaje czytany utwór jako bajkę * wymienia inne utwory należące do tego samego rodzaju literackiego 	<ul style="list-style-type: none"> * nazywa uczucia, emocje towarzyszące bohaterowi utworu, wyszukuje odpowiednie cytaty * omawia karykaturalne przedstawienie postaci * pisze dialog między bohaterem a policjantem 	<ul style="list-style-type: none"> * omawia uniwersalny charakter bajki * podaje tytuły innych bajek Krasickiego * porównuje zachowanie Araba i Harpagona oraz ich stosunek do dóbr materialnych * wymienia przykłady postaci z różnych tekstów kultury znanych ze skąpstwa lub hojności 	
<p>Temat 87. Poetyckie rozważania na temat oceniania innych w wierszu Mariana Hemara pt. „Teoria względności”. s. 164</p>	<ul style="list-style-type: none"> * dzieli wyrazy na synonimy i antonimy * omawia treść wiersza * bierze udział w dyskusji na temat sposobów oceniania zachowania ludzi 	<ul style="list-style-type: none"> * na podstawie tekstu wskazuje, co stanowi kryterium oceniania ludzi * omawia budowę wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> * rozpoznaje w tekście środki stylistyczne * wymienia i omawia zastosowane w wierszu zabiegi językowe * wyjaśnia znaczenie ostatnich strof 	<ul style="list-style-type: none"> * wyjaśnia znaczenie tytułu wiersza 	
<p>Temat 88., 89. i 90. Gromadzimy informacje do charakterystyki porównawczej Aliny i Balladyny.</p>	<ul style="list-style-type: none"> * czyta fragment utworu z podziałem na role * wymienia cechy gatunkowe dramatu * opisuje ukazaną 	<ul style="list-style-type: none"> * opisuje konflikt i sytuację, w której się ujawnia * gromadzi słownictwo opisujące bohaterki 	<ul style="list-style-type: none"> * dokonuje charakterystyki porównawczej postaci dramatu * omawia cechy tragedii * wyjaśnia, na czym 	<ul style="list-style-type: none"> * wymienia aktorki, które mogłyby zagrać role siostr, i uzasadnia wybór * wchodzi w rolę i bie- 	<ul style="list-style-type: none"> * pisze charakterystykę porównawczą Balladyny i bohaterki utworu Adama Mickiewicza pt.

<p>„Balladyna” Juliusza Słowackiego jako przykład utworu dramatycznego. s. 165</p>	<p>sytuację * opisuje wybrany plakat, nawiązując do treści utworu * wskazuje dialog, monolog * odgrywa rolę w inscenizacji „Balladyny”</p>	<p>tekstu * podaje motywy postępowania Balladyny * wybiera najciekawszy afisz teatralny i uzasadnia ocenę</p>	<p>polega tragizm w omawianym fragmencie utworu</p>	<p>rze udział w rozprawie sądowej Balladyny * przygotowuje tekst końcowego protokołu</p>	<p>„Lilije”</p>
<p>Temat 91. Wpływ ideologii na jednostkę we fragmencie „Złodziejki książek” Markusa Zusaka. s. 177</p>	<p>* omawia treść przeczytanego tekstu * przedstawia sytuację, w której zostali ukazani bohaterowie * opisuje zdjęcie</p>	<p>* gromadzi informacje na temat Hansa Juniora, uwzględniając jego poglądy i stosunek do innych osób * ocenia postępowanie bohatera</p>	<p>* wypowiada się na temat znaczenia ideologii dla Hansa * analizuje znaczenie wybranych cytatów</p>	<p>* wypowiada się w rozprawce na temat osób, sytuacji mających wpływ na kształtowanie się postaw młodych ludzi</p>	<p>* przygotowuje informacje na temat narodzin ustrojów totalitarnych (faszyzmu i nazizmu)</p>
<p>Temat 92. i 93. Powtórzenie wiadomości z rozdziału „Wartości i wybory”. s. 180</p>	<p>* rozpoznaje rodzaje literackie * podaje omówione w rozdziale przykłady utworów reprezentujące dany rodzaj * objaśnia znaczenie wybranych haseł z krzyżówki</p>	<p>* umieszcza na osi czasu nazwiska autorów omawianych utworów * rozpoznaje cytaty i fragmenty dzieł zawartych w tym rozdziale * podaje przykłady gatunków publicystycznych</p>	<p>* podaje informacje o autorze, czasie powstania i tematyce wybranych utworów * objaśnia znaczenia wszystkich haseł z krzyżówki</p>	<p>* sporządza notatkę dotyczącą omawianych utworów Ignacego Krasickiego</p>	
<p>Temat 94. i 95. Samodzielna praca z tekstem Michała Rusinka pt. „Postanowienia” s. 182</p>	<p>* omawia treść tekstu * wskazuje właściwy gatunek i podaje jego cechy * rozpoznaje pytanie retoryczne * wypowiada się na temat celu podejmowania postanowień</p>	<p>* przedstawia budowę tekstu * określa jego charakter * rysuje wykres zdania, nazywa zdania składowe</p>	<p>* cytuje fragmenty, w których osoba mówiąca utożsamia się z adresatem wypowiedzi * redaguje rozprawkę na temat celu podejmowania postanowień, odwołując się do lektury i własnych doświadczeń</p>	<p>* poprawia błędy w zdaniach i pisze zgodnie z zasadą interpunkcyjną</p>	

<p>Temat 96. <i>Nasz projekt.</i> s. 184</p>	<ul style="list-style-type: none"> * pracuje w grupie, wykonując przydzielone zadanie 	<ul style="list-style-type: none"> * gromadzi materiał do przygotowania reportażu na wybrany temat 	<ul style="list-style-type: none"> * pisze reportaż w dowolnym edytorze tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> * nadzoruje pracę grupy i dokonuje poprawek podczas tworzenia reportażu 	
KONFLIKT I POJEDNANIE					
<p>Temat 97. <i>Konflikt i pojednanie.</i> <i>Wprowadzenie do tematyki rozdziału.</i> s. 185</p>	<ul style="list-style-type: none"> * zapisuje skojarzenia ze słowami: zgoda, konflikt * omawia przedstawione znaki graficzne 	<ul style="list-style-type: none"> * interpretuje myśl Mikołaja Reja * podaje sposoby na pogodzenie się * tworzy łańcuch skojarzeń ze wskazanymi wyrazami 	<ul style="list-style-type: none"> * objaśnia metaforyczny sens tekstu * projektuje znak lub piktogram związany z omawianym tematem 	<ul style="list-style-type: none"> * tworzy projekt reklamy społecznej, krytykującej negatywne zachowania prowadzące do konfliktu, lub propagującej poszukiwanie kompromisu (zgody) * wypowiada się na temat roli mediatora w osiągnięciu porozumienia 	
<p>Temat 98. <i>Poetyckie rozważania na temat wartości słowa w utworze Tadeusza Różewicza.</i> s. 186</p>	<ul style="list-style-type: none"> * dzieli frazeologizmy na grupy zawierające pozytywne i negatywne znaczenie * układa zdania z wybranymi związkami * wykonuje ilustrację do tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> * omawia treść wiersza * zapisuje pierwsze skojarzenia z tekstem * podaje związki frazeologiczne o podobnym znaczeniu 	<ul style="list-style-type: none"> * zapisuje swoimi słowami tezę oraz przykłady z wiersza wypowiedziane przez osobę mówiącą * wyjaśnia znaczenie metafory * podaje kontrargumenty do stanowiska autora wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> * podaje propozycje działań, które mogłyby odbyć się podczas Dnia Dobrego Słowa * podaje przykłady słów, które usunąłby z języka polskiego lub słów, które lubi słyszeć bądź są inspiracją 	<ul style="list-style-type: none"> * pisze parafrazę wiersza z odmiennym przesłaniem
<p>Temat 99. <i>Słowa, które warto ocalić od zapomnienia.</i> <i>Archaizmy i archaizacja.</i> s. 187</p>	<ul style="list-style-type: none"> * opisuje posąg bogini * przedstawia treść wiersza * wyjaśnia niezrozumiałe słowa * omawia pojęcie archaizmu 	<ul style="list-style-type: none"> * wyszukuje archaizmy w tekście i innych utworach * tworzy krótki dialog z wybranymi archaizmami 	<ul style="list-style-type: none"> * współcześnia treść utworu * pisze monolog Zgody skierowany do konkretnego adresata 	<ul style="list-style-type: none"> * przygotowuje zestaw zagadek z archaizmami, które przedstawi rówieśnikom 	<ul style="list-style-type: none"> * wypowiada się na temat tworzenia tekstów przez współczesnych twórców, wykorzystujących w utworach zabieg archaizacji

<p>Temat 100. Treść i zakres znaczeniowy wyrazów. s. 189</p>	<ul style="list-style-type: none"> * omawia pojęcia: treść i zakres wyrazu * porządkuje proste przykłady według rosnącej treści wyrazu 	<ul style="list-style-type: none"> * uzupełnia proste schematy brakującymi terminami 	<ul style="list-style-type: none"> * do podanych wyrazów podaje słowa o szerszym znaczeniu 	<ul style="list-style-type: none"> * bezbłędnie wykonuje wszystkie zadania proponowane na zajęciach 	
<p>Temat 101. Zabiegi retoryczne w przemówieniu Majora – bohatera „Folwarku zwierzęcego”. s. 190</p>	<ul style="list-style-type: none"> * omawia treść tekstu * wymienia elementy świata przedstawionego * opisuje ilustrację * wyjaśnia rolę Majora 	<ul style="list-style-type: none"> * opisuje głównego bohatera i jego rolę wśród innych zwierząt * analizuje przemówienie bohatera pod kątem uczuć i wartości 	<ul style="list-style-type: none"> * wyszukuje w przemówieniu przykłady zastosowanych zabiegów retorycznych i określa ich funkcje * analizuje treść pieśni i zastosowane środki językowe 	<ul style="list-style-type: none"> * omawia znaczenie sentencji w kontekście sytuacji przedstawionej w utworze * przygotowuje tekst przemówienia dotyczącego przeprowadzenia zmian w szkole i prezentuje je klasie 	<ul style="list-style-type: none"> * wyszukuje informacje na temat pieśni protestu i znanych utworów reprezentujących ten gatunek
<p>Temat 102. Dlaczego nie mówimy o tym, co nas boli, otwarcie? „Tolerancja” Stanisława Sojki. s. 194</p>	<ul style="list-style-type: none"> * omawia treść utworu * wymienia cechy piosenki * wymienia skojarzenia ze słowem: tolerancja * wypowiada się na temat zjawiska tolerancji i nietolerancji we współczesnym świecie 	<ul style="list-style-type: none"> * analizuje treść utworu i sporządza notatkę, wykorzystując zaproponowane słownictwo i cytaty z tekstu * wyjaśnia znaczenie refrenu * układa zdania z wyrazami z krzyżówki 	<ul style="list-style-type: none"> * wyszukuje odwołania biblijne * formułuje przesłanie utworu * interpretuje treść wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> * wypowiada się na temat skutecznych sposobów porozumiewania się z ludźmi * komentuje myśli zawarte w cytatach 	<ul style="list-style-type: none"> * na podstawie wybranych artykułów z prasy lub internetu pisze tekst podejmujący problem tolerancji lub nietolerancji we współczesnym świecie
<p>Temat 103. Językowe sposoby osiągnięcia porozumienia. s. 196</p>	<ul style="list-style-type: none"> * omawia językowe sposoby osiągnięcia porozumienia * wypowiada się na temat tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> * wśród wypowiedzi wskazuje te, które mają pozytywne znaczenie * zmienia intencję zdań 	<ul style="list-style-type: none"> * komentuje zachowanie osób w kontekście językowych sposobów porozumiewania się * omawia wypowiedzi bohaterów tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> * układa dialog inspirowany omawianym zagadnieniem 	
<p>Temat 104. i 105. Dzieje nieszczęśliwej miłości Jacka Soplicy</p>	<ul style="list-style-type: none"> * omawia fragment tekstu * wskazuje bohaterów 	<ul style="list-style-type: none"> * analizuje konflikt Jacka Soplicy ze Stolnikiem * wypowiada się na te- 	<ul style="list-style-type: none"> * na osi czasu przedstawia trzy etapy życia Jacka Soplicy 	<ul style="list-style-type: none"> * analizuje tekst na temat przebaczenia w kontekście utworu 	<ul style="list-style-type: none"> * przenosi opisane wydarzenia do czasów współczesnych

<p><i>i Ewy Horeszko. Analiza konfliktu Jacka Soplity ze Stolnikiem. s. 198</i></p>	<p>i opisuje sytuacje * udziela odpowiedzi na pytania związane z tekstem * opisuje kadry filmowe</p>	<p>mat emocji i uczuć towarzyszących bohaterowi * ocenia zabiegi adaptacyjne zastosowane we fragmencie filmu w reż. A. Wajdy</p>	<p>* wchodzi w rolę wybranego bohatera epopei i opowiada o wydarzeniach ze swojej perspektywy * wykonuje portret Ewy z XIX i XXI wieku</p>	<p>A. Mickiewicza * komentuje zachowanie Gerwazego, odwołując się do myśli zawartych w artykule</p>	<p>i proponuje inny rozwój wypadków</p>
<p><i>Temat 106. i 107. Uczymy się pisać recenzję. s. 209</i></p>	<p>* omawia zasady pisania recenzji i przykładowe wypowiedzi na temat powieści * wyszukuje informacje będące faktem i opinią * pisze krótką recenzję książki, którą ostatnio przeczytał</p>	<p>* wskazuje potencjalne miejsce ukazania się recenzji i wymienia słownictwo typowe dla opisywanej dziedziny sztuki * z tekstów wypisuje słownictwo oceniające</p>	<p>* pisze dwie krótkie recenzje gry komputerowej dla odbiorców w różnym wieku * pisze recenzję płyty muzycznej</p>	<p>* pisze recenzję filmu, którego nie poleciliby swoim rówieśnikom (lub gry planszowej, modelu telefonu, kanału na YouTube, kinowego hitu bądź spektaklu teatralnego)</p>	<p>* tworzy na stronie internetowej szkoły „Kącik Recenzenta” i umieszcza tam recenzje książek, filmów dla rówieśników</p>
<p><i>Temat 108. i 109. Przygotowujemy się do egzaminu ósmoklasisty. s. 212</i></p>	<p>* pisze streszczenie przeczytanego tekstu * określa rodzaj literacki utworu * rozpoznaje części mowy * opisuje plakat</p>	<p>* charakteryzuje bohaterów * redaguje krótki opis przeżyć bohatera * rysuje wykres i nazywa rodzaje zdań * podaje związki frazeologiczne ze słowami: niebo, piekło</p>	<p>* objaśnia metaforyczny sens utworu, odwołując się do tytułu * wypowiada się na temat intencji kierujących bohaterem, posługując się odpowiednim cytatem</p>	<p>* podaje argumenty odnoszące się do tekstu i plakatu świadczące o podobnej problematyce obu przekazów * pisze rozprawkę na wybrany temat, będący jednocześnie aforyzmem</p>	
<p><i>Temat 110. Bohaterowie ukazani w epizodzie wojennym w opowiadaniu Ernesta Hemingwaya. s. 214</i></p>	<p>* omawia treść przeczytanego tekstu * wymienia elementy świata przedstawionego * układa dialog między mieszkańcami miasteczka a starym człowiekiem</p>	<p>* udziela odpowiedzi na pytania związane z tekstem * opisuje przemyślenia narratora związane z wojną</p>	<p>* opisuje zachowanie bohatera w obliczu zagrożenia * wypowiada się na temat roli narratora i jego reakcji na zachowanie mężczyzny; wymienia cechy charakteru</p>	<p>* wypowiada się na temat losu ludzi i zwierząt w czasie wojny na podstawie zamieszczonych fragmentów tekstów</p>	<p>* wypowiada się na temat ogólnoludzkiego, uniwersalnego charakteru opowiadania</p>

<p>Temat 111. Losy Żydów w okupowanej Warszawie na podstawie pamiętnika Władysława Szpilmana. s. 217</p>	<ul style="list-style-type: none"> * omawia fragment przeczytanego tekstu * wskazuje elementy świata przedstawionego * opisuje kadr filmowy 	<ul style="list-style-type: none"> * wskazuje narratora i rodzaj narracji * wypowiada się na temat skutków nietolerancji i dyskryminacji * wypowiada się na temat pokazanych pomników upamiętniających ofiary Holokaustu 	<ul style="list-style-type: none"> * wypowiada się na temat rasistowskiej polityki hitlerowców wobec Żydów; w tym celowości utworzenia getta * pisze artykuł na temat tolerancji lub nietolerancji we współczesnym świecie 	<ul style="list-style-type: none"> * analizuje fragment pamiętnika niemieckiego oficera * pisze recenzję filmu o tematyce wojennej * wyszukuje w dostępnych źródłach informacje na temat miejsc upamiętniających martyrologię Żydów w najbliższej okolicy 	<ul style="list-style-type: none"> * prezentuje swoją wiedzę na temat filmu R. Polańskiego pt. „Pianista” * przedstawia informacje dotyczące nacjonalizmu, rasizmu i wpływu tych ideologii na wydarzenia XX wieku w Europie
<p>Temat 112. Jak przedstawić zdarzenia z powstania warszawskiego? Analiza utworu Mirona Białoszewskiego. s. 222</p>	<ul style="list-style-type: none"> * omawia treść przeczytanego tekstu * udziela odpowiedzi na pytania z nim związane * opisuje zdjęcie, odwołując się do treści tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> * wskazuje narratora i rodzaj narracji * omawia język utworu; zwracając uwagę na budowę i typy wypowiedzeń 	<ul style="list-style-type: none"> * przedstawia wpływ historii na życie jednostki w kontekście przeczytanego tekstu * redaguje notatkę na temat zastosowanej konstrukcji językowej tekstu, która wpływa na wiarygodne odwzorowanie rzeczywistości powstania 	<ul style="list-style-type: none"> * przygotowuje prezentację na temat powstania warszawskiego 	<ul style="list-style-type: none"> * prezentuje inne fragmenty omawianego utworu
<p>Temat 113. Obraz zrujnowanej Warszawy widziany oczyma reportera. „Ziele na kraterze” Melchiora Wańkowicza. s. 227</p>	<ul style="list-style-type: none"> * wypowiada się na temat obejrzanego na zajęciach filmu pt. „Miasto ruin” w kontekście rzeczywistości wojennej * omawia treść przeczytanego tekstu * opisuje zdjęcia przedstawiające ulice Warszawy 	<ul style="list-style-type: none"> * analizuje sposób opowiadania o zdarzeniach * wie, czym jest, czemu służy retrospekcja i odnajduje odpowiednie fragmenty w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> * korzystając z dostępnych źródeł, odtwarza trasę, którą odbyła bohaterka tekstu * opisuje dom * wyjaśnia sens łacińskiej sentencji * redaguje opis przeżyć wewnętrznych bohaterki podczas marszu przez zrujnowaną Warszawę 	<ul style="list-style-type: none"> * porównuje tekst z filmem * proponuje rodzaj muzyki i warstwę słowną, którą można by wzbogacić film (proza, wiersz, komentarz historyczny) 	<ul style="list-style-type: none"> * wypowiada się na temat całego utworu

<p>Temat 114. <i>„Elegia o... (chłopcu polskim)” jako metafora losu pokolenia doświadczonego przez wojnę.</i> s. 233</p>	<ul style="list-style-type: none"> * omawia treść wiersza * opowiada o doświadczeniach bohatera * opisuje zdjęcie przedstawiające powstańca 	<ul style="list-style-type: none"> * prezentuje obrazy poetyckie odwołujące się do doświadczeń bohatera * wyszukuje podane części mowy * omawia znaczenie użytych słów w odniesieniu do opisanej sytuacji 	<ul style="list-style-type: none"> * określa kontekst historyczny utworu * wypowiada się na temat osoby relacjonującej zdarzenia * objaśnia znaczenie metafor * omawia budowę wiersza: układ rymów i środki stylistyczne * analizuje tytuł utworu 	<ul style="list-style-type: none"> * omawia warstwę brzmieniową tekstu i jej związek z treścią * wypowiada się na temat roli dzieci i ich zajęć w czasie powstania * pisze pracę literacką inspirowaną wierszem, odwołując się do losów bohaterów „Kamieni na szaniec” 	<ul style="list-style-type: none"> * przygotowuje informację na temat Pokolenia Kolumbów
<p>Temat 115. <i>Ofiarność wobec ojczyzny ukazana w wierszu Jana Lechonia pt. „Przypowieść”.</i> s. 234</p>	<ul style="list-style-type: none"> * omawia sytuację liryczną w wierszu * wypowiada się na temat bohaterów lirycznych 	<ul style="list-style-type: none"> * porównuje postawy bohaterów lirycznych * interpretuje ich wypowiedzi * opisuje wspomnienia żołnierza 	<ul style="list-style-type: none"> * wymienia wartości ważne dla osoby mówiącej * objaśnia tytuł wiersza * wymienia cechy przypowieści jako gatunku literackiego i wskazuje je w omawianym utworze 	<ul style="list-style-type: none"> * redaguje tekst na temat nauki moralnej zawartej w wierszu * prezentuje wiedzę na temat udziału Polaków w walkach poza granicami kraju 	<ul style="list-style-type: none"> * wypowiada się na temat współczesnego patriotyzmu i wykorzystywania symboli narodowych w modzie, popkulturze lub na temat współcześnie prowadzonych operacji pokojowych przez polskie Siły Zbrojne
<p>Temat 116. i 117. <i>Utrwalamy wiedzę i umiejętności z zakresu podstawy programowej.</i> s. 236</p>	<ul style="list-style-type: none"> * omawia treść utworu literackiego * nazywa rodzaj literacki, do którego należy przeczytany utwór * wypowiada się na temat budowy wiersza * podaje zasadę ortograficzną dotyczącą pisowni nazw własnych 	<ul style="list-style-type: none"> * omawia cel użycia czasowników w odpowiednich formach * określa problematykę utworu * analizuje utwór, wymieniając środki stylistyczne i określając ich funkcje 	<ul style="list-style-type: none"> * określa formy czasowników * wskazuje wykres pasujący do zdania złożonego * wypowiada się na temat zasad skutecznej i kulturalnej rozmowy * wskazuje w wyrazie sylabę akcentowaną 	<ul style="list-style-type: none"> * omawia definicję słownikową słowa: konwersacja * pisze rozprawkę na podany temat 	

<p>Temat 118. Piszemy podania. s. 237</p>	<ul style="list-style-type: none"> * omawia zasady pisania podania * pisze podanie, korzystając z zamieszczonego wzoru 	<ul style="list-style-type: none"> * poprawia błędy w podaniu i tworzy poprawny tekst 	<ul style="list-style-type: none"> * pisze podanie w dowolnej sprawie * wymienia propozycje skłaniające do napisania podania 	<ul style="list-style-type: none"> * wypełnia gotowy formularz podania w dowolnym edytorze tekstu 	
<p>Temat 119. Poetycki apel w wierszu Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej pt. „Wagi”. s. 239</p>	<ul style="list-style-type: none"> * omawia wiersz * wskazuje nadawcę i adresata wypowiedzi lirycznej * udziela odpowiedzi na pytania dotyczące wiersza * zapisuje skojarzenia ze słowami: dobro i zło 	<ul style="list-style-type: none"> * określa formę czasowników * wymienia środki stylistyczne * uzupełnia treść wiersza swoją propozycją * wymyśla inny tytuł wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> * zapisuje najważniejsze tezy zawarte w tekście * wypowiada się na temat podobieństw i różnic w rozumieniu dobra i zła (między wierszem a tekstem) 	<ul style="list-style-type: none"> * rozwija wybraną myśl w dłuższej wypowiedzi pisemnej * wypowiada się na temat pomocy ofiarom wojny i konfliktów 	<ul style="list-style-type: none"> * pisze list otwarty skierowany do ludzi władzy na temat pokoju na świecie
<p>Temat 120. Apel o pokój na świecie tematem dzieł współczesnych artystów. s. 241</p>	<ul style="list-style-type: none"> * opisuje wybrany plakat * dzieli się wrażeniami na temat dzieł * zapisuje definicje słowa: pokój 	<ul style="list-style-type: none"> * interpretuje plakaty, wskazując ideę; omawia pomysł graficzny i tytuł * pisze krótki artykuł na temat pokoju na świecie 	<ul style="list-style-type: none"> * wypowiada się na temat wpływu artystów na kształtowanie się postaw i zachowań ludzi * przedstawia osobę znaną z działalności na rzecz pokoju na świecie 	<ul style="list-style-type: none"> * wymienia miejsca, w których w XXI wieku toczyły się wojny lub doszło do konfliktów zbrojnych i wskazuje te kraje na mapie 	<ul style="list-style-type: none"> * podaje i omawia przykłady tekstów kultury, będących apelem o przestrzeganie praw człowieka, pokoju, wolności, bezpieczeństwa * pisze utwór poetycki będący apelem o pokój na świecie
<p>Temat 121. Charakterystyka wybranych stylów. s. 243</p>	<ul style="list-style-type: none"> * omawia definicję słowa: styl * wymienia rodzaje stylów * pisze krótki tekst do wybranej ilustracji w dowolnym stylu 	<ul style="list-style-type: none"> * dostrzega w tekście cechy wybranego stylu * przygotowuje tekst na temat pokoju w wybranym stylu 	<ul style="list-style-type: none"> * omawia przykłady tekstów umieszczonych na schemacie 	<ul style="list-style-type: none"> * przedstawia cechy stylu artystycznego w utworach poetyckich 	<ul style="list-style-type: none"> * wypowiada się na temat stylu pisania ulubionej autorki lub autora, odwołując się do wybranych książek

<p>Temat 122. <i>Interpretujemy grafiki o tematyce antywojennej.</i> s. 247</p>	<ul style="list-style-type: none"> * omawia hasło słownikowe * opisuje wybraną grafikę 	<ul style="list-style-type: none"> * przygotowuje pytania do tekstu * dzieli się wrażeniami po obejrzeniu grafik o tematyce antywojennej i interpretuje jedną z nich 	<ul style="list-style-type: none"> * omawia zastosowane zabiegi artystyczne i kolorystykę prac * wypowiada się na temat celu tworzenia tego typu plakatów 	<ul style="list-style-type: none"> * w dowolnym programie graficznym wykonuje projekt plakatu o tematyce antywojennej 	
<p>Temat 123. <i>W jaki sposób bohater książki Melchiora Wańkowicza uniknął bratobójczej walki?</i> s. 249</p>	<ul style="list-style-type: none"> * omawia fragment tekstu * wymienia elementy świata przedstawionego * opisuje fotografię 	<ul style="list-style-type: none"> * opisuje sytuację, w której znalazł się bohater tekstu * opisuje i ocenia postawę bohatera unikającego powołania do wojska 	<ul style="list-style-type: none"> * wypowiada się na temat stosunku bohatera do wojny i porównuje z postawą Odysusza, który znalazł się w podobnej sytuacji 	<ul style="list-style-type: none"> * ocenia humorystyczny sposób przedstawienia zdarzeń * wypowiada się na temat osób celowo unikających służby wojskowej 	<ul style="list-style-type: none"> * wypowiada się na temat pacyfizmu i propagatorów tej idei
<p>Temat 124. <i>Brak porozumienia między ludźmi tematem wiersza „Na wieży Babel” Wisławy Szymborskiej.</i> s. 252</p>	<ul style="list-style-type: none"> * omawia treść wiersza * układa zdania z wybranymi związkami frazeologicznymi * dzieli się wrażeniami na temat tekstu * opisuje zdjęcie 	<ul style="list-style-type: none"> * wybiera związki frazeologiczne mówiące o braku porozumienia między ludźmi * przypomina treść biblijnej opowieści o wieży Babel * interpretuje tytuł utworu * wybiera określenia pasujące do bohaterów wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> * omawia symboliczne znaczenie wieży Babel * analizuje budowę utworu, informując o zabiegu graficznym, kompozycyjnym wykorzystanym przez autorkę * projektuje mema odwołującego się do braku porozumienia między ludźmi 	<ul style="list-style-type: none"> * wypowiada się na temat teledysku do piosenki K. Zalewskiego, interpretując sytuację w kontekście omawianego tematu 	<ul style="list-style-type: none"> * konfrontuje tematykę wiersza z otaczającą rzeczywistością
<p>Temat 125. <i>W jaki sposób się bronić przed manipulacją?</i> s. 254</p>	<ul style="list-style-type: none"> * wymienia nieetyczne zachowania językowe * omawia treść przeczytanego tekstu * odróżnia kłamstwo od manipulacji i perswazji 	<ul style="list-style-type: none"> * dostrzega przykłady kłamstwa, manipulacji i prowokacji w wypowiedziach bohaterów komiksu 	<ul style="list-style-type: none"> * analizuje sposób porozumiewania się bohaterów tekstu i omawia zachowania językowe 	<ul style="list-style-type: none"> * podaje przykłady sytuacji, w których stosuje się manipulację i prowokację * przygotowuje materiał do kalamburów 	<ul style="list-style-type: none"> * wyszukuje reklamę, w której zastosowano manipulację; omawia ten zabieg * przygotowuje informację na temat reguła Cialdiniego

<p>Temat 126. i 127. „Wojna u Lemurów” źródłem refleksji na temat postawy człowieka w obliczu konfliktu. s. 257</p>	<ul style="list-style-type: none"> * prezentuje swoje zdanie na temat pierwszeństwa pojawienia się jajka, bądź kury * omawia elementy świata przedstawionego 	<ul style="list-style-type: none"> * wskazuje źródło konfliktu oraz skłócone osoby * przedstawia bohaterów i porównuje ich zachowanie * podaje propozycje rozwiązania sporu 	<ul style="list-style-type: none"> * określa rangę przedmiotu sporu * analizuje postawy bohaterów w obliczu konfliktu * wyszukuje w omawianym utworze cechy bajki * pisze reklamę książki 	<ul style="list-style-type: none"> * wypowiada się na temat refleksji o człowieku i jego naturze zawartej w utworze * na podstawie tekstu przygotowuje fragment scenariusza teatralnego 	<ul style="list-style-type: none"> * redaguje przemówienie skierowane do bohaterów tekstu zachęcające do zażegnania konfliktu
<p>Temat 128. Rozwiązujemy zadania utrwalające wiadomości. s. 262</p>	<ul style="list-style-type: none"> * opowiada wydarzenia przedstawione w utworze * podaje synonimy, antonimy * rozpoznaje przysłowki, kolokwializm * stopniuje przymiotniki 	<ul style="list-style-type: none"> * rozpoznaje rodzaje zdań złożonych * określa rodzaj wypowiedzi bohatera tekstu * podaje wyrazy o szerszym zakresie znaczeniowym 	<ul style="list-style-type: none"> * wypowiada się na temat refleksji zawartej w tekście * określa styl tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> * podaje inne przykłady dotyczące omawianych zagadnień literacko-językowych 	
<p>Temat 129. Jak walczyć z cyberprzemocą? s. 264</p>	<ul style="list-style-type: none"> * omawia treść przeczytanego tekstu * wymienia zagrożenia związane z niewłaściwym korzystaniem z Internetu 	<ul style="list-style-type: none"> * interpretuje grafikę * dzieli się wiedzą, doświadczeniem na temat cyberprzemocy * wypowiada się na temat ulotki 	<ul style="list-style-type: none"> * wskazuje adresata, cel, intencje i zabiegi graficzne ulotek zamieszczonych w podręczniku 	<ul style="list-style-type: none"> * tworzy tekst o charakterze dydaktycznym mówiący o walce z agresją i cyberprzemocą 	<ul style="list-style-type: none"> * tworzy projekt reklamy społecznej, której celem jest przeciwdziałanie cyberprzemocy
<p>Temat 130. Odczytanie nawiązań biblijnych kluczem do zrozumienia wiersza Piotra Macierzyńskiego. s. 267</p>	<ul style="list-style-type: none"> * omawia treść wiersza * opisuje zdjęcie * wypowiada się na temat obozów koncentracyjnych działających podczas II wojny światowej 	<ul style="list-style-type: none"> * określa czas, miejsce, wydarzenia historyczne, do których nawiązuje utwór * dostrzega nagromadzenie faktów w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> * analizuje kompozycję wiersza * wskazuje nawiązanie do biblijnego opisu stworzenia świata * porównuje stworzony świat kontrastujący z miejscem masowej zagłady 	<ul style="list-style-type: none"> * interpretuje metaforyczny sens utworu * omawia środki retoryczne 	<ul style="list-style-type: none"> * przygotowuje prezentację multimedialną na temat KL Auschwitz

<p>Temat 131. Opis i interpretacja obrazu Wasilija Wereszczagina. s. 269</p>	<ul style="list-style-type: none"> * opisuje uczucia, które wzbudza obraz * wskazuje elementy graficzne dzieła 	<ul style="list-style-type: none"> * opisuje obraz * omawia przesłanie wyrażone przez artystę 	<ul style="list-style-type: none"> * interpretuje tytuł obrazu, korzystając z definicji słownikowej * pisze rozprawkę na temat wojny, zgodną z poleceniem zamieszczonym w podręczniku 	<ul style="list-style-type: none"> * porównuje wymowę wiersza z przesłaniem obrazu * wypowiada się na temat artystów dokumentujących wojenną rzeczywistość mimo zagrożenia życia 	<ul style="list-style-type: none"> * przygotowuje prezentację przedstawiającą historię fotografii wojennej * wyszukuje informacje na temat symbolicznego znaczenia elementów obrazu i twórczości autora dzieła
<p>Temat 132. i 133. Powtórzenie wiadomości zamieszczonych w rozdziale „Konflikt i pojednanie”. s. 270</p>	<ul style="list-style-type: none"> * rozpoznaje rodzaje literackie * podaje omówione w rozdziale przykłady utworów reprezentujące dany rodzaj * objaśnia znaczenie wybranych haseł z krzyżówki 	<ul style="list-style-type: none"> * umieszcza na osi czasu nazwiska autorów omawianych utworów * rozpoznaje cytaty i fragmenty dzieł zawartych w tym rozdziale * podaje przykłady środków poetyckich 	<ul style="list-style-type: none"> * podaje informacje o autorze, czasie powstania i tematyce wybranych utworów * objaśnia znaczenia wszystkich haseł z krzyżówki 	<ul style="list-style-type: none"> * sporządza notatkę dotyczącą omawianych utworów Adama Mickiewicza 	
<p>Temat 134. i 135. Sprawdź siebie – indywidualna praca z tekstem. s. 273</p>	<ul style="list-style-type: none"> * omawia treść przeczytanych tekstów * określa rodzaj literacki * wymienia cechy gatunkowe dramatu * rozpoznaje dialog, archaizm, neologizm * uzupełnia schemat zakresu znaczeniowego wyrazu 	<ul style="list-style-type: none"> * analizuje rozmowę bohaterów * odpowiada na pytania, podając właściwe cytaty * wśród tekstu zapisanego pochyłą czcionką rozpoznaje didaskalia * rozpoznaje styl 	<ul style="list-style-type: none"> * interpretuje sytuację przedstawioną w utworze * wypowiada się na temat zawartej w utworze metafory ludzkich zachowań * wypisuje słownictwo wartościujące * nazywa nieosobowe formy czasownika * dobiera zdania do wykresów 	<ul style="list-style-type: none"> * porównuje wymowę obu tekstów * pisze recenzję przedstawienia * projektuje billboard 	

<p>Temat 136. <i>Nasz projekt.</i> s. 277</p>	<p>* pracuje w grupie, wykonując przydzielone zadanie</p>	<p>* gromadzi materiał do przygotowania gry fabularnej na wybrany temat</p>	<p>* opisuje elementy świata przedstawionego * ustala zasady obowiązujące w opisaney rzeczywistości, sposób pokonywania kolejnych etapów itp.</p>	<p>* nadzoruje pracę grupy i dokonuje poprawek * formułuje reguły gry</p>	
CZŁOWIEK I SZTUKA					
<p>Temat 137. <i>Jak zdefiniować sztukę?</i> s. 278</p>	<p>* wypowiada się na temat tego, czym jest sztuka * podaje dziedziny tworzące sztukę</p>	<p>* uzupełnia schemat, wpisując tytuły wybranych dzieł sztuki * porównuje swoją definicję sztuki ze słownikową</p>	<p>* wypowiada się na temat prezentowanych dzieł sztuki * przedstawia informacje o artyście, którego ceni (jego dzieła uważa za wyjątkowe)</p>	<p>* wykonuje portfolio ulubionego artysty * wypowiada się na temat innych dziedzin, które również można by nazwać sztuką</p>	<p>* tworzy obszerną mapę mentalną związaną ze sztuką</p>
<p>Temat 138. <i>Artysta jako kreator w wierszu „Radość pisania” Wisławy Szymborskiej.</i> s. 279</p>	<p>* omawia treść wiersza * ustala, kim jest podmiot liryczny i w jakiej sytuacji został ukazany * opisuje budowę wiersza</p>	<p>* wypisuje części mowy, cytaty dotyczące osoby mówiącej * zabiera głos w dyskusji na temat artysty * wskazuje środki stylistyczne</p>	<p>* wypowiada się na temat uczuć towarzyszących procesowi twórczemu * redaguje komentarz zgodny z poleceniem</p>	<p>* prezentuje sylwetkę i twórczość poetki Wisławy Szymborskiej * wypowiada się na temat roli dzieła i mocy artysty, wykorzystując sytuację przedstawioną w komiksie</p>	<p>* przygotowuje prezentację multimedialną na temat twórców wykorzystujących motyw „ars poetica”</p>
<p>Temat 139. <i>Michał Anioł i Vincent van Gogh o swojej pracy.</i> s. 281</p>	<p>* wypowiada się na temat przeczytanych tekstów, określa temat i główną myśl utworów * opisuje wybrane dzieło</p>	<p>* wypowiada się na temat stosunku artystów do swojej twórczości, wskazując elementy wspólne i różniące</p>	<p>* interpretuje wypowiedzi artysty * udziela odpowiedzi na pytania związane z tekstem</p>	<p>* redaguje notatkę, wykorzystując informacje zebrane podczas zajęć * wymienia powody przyznania dziełu sztuki miana arcydzieła</p>	<p>* przygotowuje informacje na temat życia i twórczości Michała Anioła lub Vincenta van Gogha</p>
<p>Temat 140. <i>Jakim wyzwaniom</i></p>	<p>* przedstawia treść wywiadu</p>	<p>* omawia pomysł, na którym został oparty</p>	<p>* wyjaśnia, na czym polegała specyfika (trudno-</p>	<p>* wyszukuje i prezentuje rówieśnikom inne</p>	<p>* wyszukuje nawiązania do malarstwa</p>

<p><i>musieli sprostac twórcy filmu „Twój Vincent”?</i> s. 285</p>	<ul style="list-style-type: none"> * wyraża ocenę na temat zwiastuna filmu * podaje cechy gatunkowe wywiadu (tekstu publicystycznego) 	<p>film</p> <ul style="list-style-type: none"> * przygotowuje pytania, które można by zadać twórcom filmu 	<p>ści) procesu twórczego podczas produkcji filmu</p> <ul style="list-style-type: none"> * ogląda film i pisze recenzję 	<p>informacje na temat produkcji filmu</p> <ul style="list-style-type: none"> * ocenia sposób prezentacji dzieł w filmie 	<p>w filmach innych reżyserów</p> <ul style="list-style-type: none"> * podaje propozycje artysty, którego obrazy mogłyby posłużyć twórcom do nakręcenia filmu (w formie prezentacji)
<p>Temat 141. <i>Fragment powieści Katarzyny Ryrych punktem wyjścia do rozmowy na temat wolności artysty.</i> s. 288</p>	<ul style="list-style-type: none"> * omawia treść tekstu * wymienia elementy świata przedstawionego * gromadzi informacje na temat głównej bohaterki * opisuje ulubionego aktora 	<ul style="list-style-type: none"> * przygotowuje pytania do ankiety dla rówieśników na temat upodobań filmowych, przeprowadza ją i omawia wyniki * pisze krótką recenzję ulubionego filmu 	<ul style="list-style-type: none"> * wypowiada się na temat oczekiwań współczesnych widzów wobec filmów, odnosząc się jednocześnie do przeczytanego tekstu * wyjaśnia terminy: mainstream, kino niezależne, kino offowe i podaje tytuły takich dzieł 	<ul style="list-style-type: none"> * analizuje bieżący repertuar kin, dzieląc filmy na rozrywkowe i ambitne (po przeczytaniu zamieszczonych recenzji) * wyraża zdanie na temat uwzględniania przez artystów oczekiwań odbiorców sztuki i granic schlebiana gustom publiczności 	<ul style="list-style-type: none"> * wyszukuje informacje na temat znanych polskich reżyserek, ważnych w ich karierze filmów i nagród, które otrzymały
<p>Temat 142. <i>Czym jest prawdziwe aktorstwo?</i> s. 291</p>	<ul style="list-style-type: none"> * omawia treść przeczytanych tekstów * wskazuje cechy gatunkowe dramatu, wywiadu * wyróżnia tekst główny i didaskalia * wymienia cechy dobrego aktora 	<ul style="list-style-type: none"> * zapisuje wymagania stawiane przez bohatera aktorom * wymienia predyspozycje pomagające zostać aktorem teatralnym lub filmowym * wymienia nazwiska aktorów, którzy powinni dostać nagrodę za rolę teatralną lub filmową 	<ul style="list-style-type: none"> * omawia wizję teatru według Hamleta * wymienia na podstawie obejrzanego skeczu kabaretowego zachowania aktorskie drażniące widzów * porównuje rady Hamleta z propozycjami wymienionymi przez Gustawa Holoubka 	<ul style="list-style-type: none"> * przygotowuje materiał do quizu: „Czy znasz tę aktorkę / tego aktora?” * proponuje nazwiska aktorów, którzy mogliby wcielić się w role bohaterów lektur obowiązkowych, i uzasadnia wybór 	<ul style="list-style-type: none"> * wykonuje projekt strony internetowej polskich festiwali teatralnych i filmowych
<p>Temat 143. i 144. <i>Przyjaźń wystawiona</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> * opisuje przedstawioną na rysunku sytuację 	<ul style="list-style-type: none"> * przygotowuje prezentację wybranego bohatera 	<ul style="list-style-type: none"> * opisuje stanowisko bohatera wobec konfliktu 	<ul style="list-style-type: none"> * redaguje list/ kartkę z dziennika/ dalszy ciąg 	<ul style="list-style-type: none"> * przygotowuje informacje na temat

<i>na próbę. Charakterystyka postaw bohaterów utworu Yasminy Rezy. s. 294</i>	<ul style="list-style-type: none"> * omawia treść tekstu * wymienia bohaterów * wskazuje cechy gatunkowe dramatu * opisuje zdjęcia w odniesieniu do treści sztuki 	<p>tera, odwołując się do cytatów</p> <ul style="list-style-type: none"> * omawia konflikt między przyjaciółmi, wskazując jego źródło 	<ul style="list-style-type: none"> * interpretuje wypowiedzi * wymienia cechy pozwalające nazwać jakąś pracę artysty dziełem sztuki 	<p>dramatu dotyczący wybranego tematu</p> <ul style="list-style-type: none"> * opisuje dowolną reklamę * określa cechy dzieła sztuki 	<p>minimalizmu w sztuce i artystów reprezentujących ten nurt</p>
<i>Temat 145. Między poezją a malarstwem. Analizujemy obrazy i związane z nimi utwory poetyckie. s. 306</i>	<ul style="list-style-type: none"> * zapisuje kilka określeń dotyczących wybranego dzieła, które będą rodzajem zagadki dla kolegów * opisuje wybrany obraz i wskazuje wiersz, który przedstawia podobną sytuację 	<ul style="list-style-type: none"> * opisuje obraz Leonarda Vinci i tworzy opowiadanie inspirowane obrazem * pisze krótkie opowiadanie inspirowane obrazem innego artysty 	<ul style="list-style-type: none"> * redaguje „wiersz pięciu zmysłów” do wybranego obrazu * wypowiada się na temat roli sztuki w życiu młodych ludzi 	<ul style="list-style-type: none"> * wypowiada się na temat nadużywania w języku polskim tzw. modnych słów 	<ul style="list-style-type: none"> * przygotowuje informacje na temat obrazu „Mona Lisa” * pisze fragment powieści kryminalnej inspirowany owianym tajemnicą obrazem L. da Vinci
<i>Temat 146. Doświadczenia i poglądy artysty jako odbiorcy sztuki. Wywiad z Tomaszem Bagińskim. s. 308</i>	<ul style="list-style-type: none"> * omawia treść wywiadu * wskazuje cechy gatunkowe tej formy publicystycznej * opisuje kadry filmowe zamieszczone w podręczniku 	<ul style="list-style-type: none"> * przedstawia stanowisko autora dotyczące filmu we współczesnej kulturze oraz filmowych adaptacji książek, a także związku gier z literaturą 	<ul style="list-style-type: none"> * formułuje stanowisko artysty dotyczące omawianego tematu * wypowiada się na temat ulubionej książki; pisze recenzje 	<ul style="list-style-type: none"> * pisze tekst publicystyczny na temat adaptacji dzieł literackich, odwołując się do lektur obowiązkowych pokazywanych na ekranach kinowych 	<ul style="list-style-type: none"> * wymyśla innowacyjny sposób lub produkt promujący książki w szkole lub miejscu zamieszkania
<i>Temat 147. Na czym polega magia teatru? s. 312</i>	<ul style="list-style-type: none"> * przedstawia treść tekstu * wypowiada się na temat oglądania sztuk w teatrze * wykonuje afisz przedstawiający dowolną lekturę obowiązkową 	<ul style="list-style-type: none"> * opisuje specyfikę przedstawienia teatralnego w odniesieniu do seansu kinowego * analizuje teatralny repertuar 	<ul style="list-style-type: none"> * wypowiada się na temat swoich oczekiwań wobec sztuk teatralnych * pisze recenzję wybranej sztuki 	<ul style="list-style-type: none"> * tworzy „Kodeks teatralny dla młodego widza” * wyraża swoje zdanie na temat niechęci nastolatków do oglądania sztuk teatralnych 	<ul style="list-style-type: none"> * pisze rozprawkę na temat wyboru między kinem a teatrem
<i>Temat 148. i 149.</i>	<ul style="list-style-type: none"> * omawia treść komik- 	<ul style="list-style-type: none"> * pisze recenzję wybra- 	<ul style="list-style-type: none"> * przygotowuje informa- 	<ul style="list-style-type: none"> * prezentuje ulubione 	<ul style="list-style-type: none"> * przedstawia

<p><i>Scott McCloud o komiksie jako odrębnej dziedzinie sztuki. Prezentujemy dokonania wybranych twórców komiksów. s. 314</i></p>	<p>su * przedstawia cechy gatunkowe takiej formy wypowiedzi</p>	<p>nego komiksu * wypowiada się na temat tworzywa komiksu i zarzutów, które stawiano takim tekstom</p>	<p>cje o wybranym twórcy komiksu i jego dokonaniach * wymienia argumenty przeciwko negatywnej ocenie komiksu * ocenia pomysł poruszenia tematyki wojennej w komiksach</p>	<p>komiksy * wypowiada się na temat komiksu traktowanego jako dzieło sztuki * tworzy komiks, w którym jest jednocześnie głównym bohaterem</p>	<p>w postaci komiksu wybrany fragment lektury obowiązkowej</p>
<p><i>Temat 150. Reklama, czyli sztuka manipulacji. s. 317</i></p>	<p>* redaguje definicje słowa: reklama * wymienia reklamy, które wywarły na nim wrażenie * omawia treść artykułu * opisuje stare reklamy zamieszczone w tekście</p>	<p>* opisuje reprodukcje w kontekście uznania reklamy za dzieło sztuki * przygotowuje reklamę dowolnego produktu, wykorzystując pomysł odwołania się do dzieła sztuki</p>	<p>* prezentuje reklamę, która zasługuje na miano dzieła sztuki * redaguje „przepis na reklamę”</p>	<p>* wypowiada się na temat zależności między reklamą a przemianami w życiu gospodarczym i społecznym</p>	<p>* przygotowuje (po konsultacji z nauczycielem) prezentację zawierającą reklamy odwołujące się do świata sztuki</p>
<p><i>Temat 151. O pisarstwie w krzywym zwierciadle – omawiamy tekst „Talki w wielkim mieście”. s. 322</i></p>	<p>* omawia treść tekstu * określa rodzaj narracji * wskazuje główną myśl utworu * opisuje ilustrację, odwołując się do znajomości tekstu</p>	<p>* wymienia elementy rzeczywistości, które zostały ukazane w krzywym zwierciadle * w dowolnej formie przygotowuje wskazówki dla bohatera, który marzy o wydaniu książki</p>	<p>* wypowiada się na temat pisarstwa głównego bohatera tekstu, narratora oraz celu przekształcania prawdy * redaguje fragment wspomnień związanych z życiem szkolnym</p>	<p>* porównuje tekst z wierszem Wisławy Szymborskiej pt. „Radość pisania” * dostrzega różnicę między komizmem i kpina</p>	<p>* opisuje „w krzywym zwierciadle” wybranego bohatera książki; może wykonać również jego karykaturę</p>
<p><i>Temat 152. Dialog z różnymi konwencjami w komiksie „Przygody Jerzego”. s. 325</i></p>	<p>* omawia treść komiksu * omawia elementy świata przedstawionego * wskazuje cechy gatunkowe komiksu</p>	<p>*charakteryzuje bohatera * omawia znaczenie słowa: konwencja * tworzy komiks o kolejnych przygodach bohatera; wprowadza postaci z innych utworów</p>	<p>* przedstawia wykreowane przez autorów relacje między bohaterami * omawia funkcję łączenia w komiksie różnych konwencji</p>	<p>* wyraża zdanie na temat niezależności artysty wobec kreowanego przez niego świata * redaguje notatkę uwzględniającą wnioski z lekcji</p>	<p>* wypowiada się na temat filmów, gier komputerowych wykorzystujących efekt gry z konwencją</p>

<p>Temat 153. Rozmawiamy o granicach moralnych w sztuce na podstawie fragmentu powieści „Kiedy byłem dziełem sztuki” Erica-Emmanuela Schmitta. s. 326</p>	<ul style="list-style-type: none"> * omawia treść utworu * wymienia elementy świata przedstawionego * opisuje bohatera 	<ul style="list-style-type: none"> * przedstawia głównego bohatera jako artystę, odpowiadając na pytania * analizuje imię i nazwisko, odwołując się do „Słownika mitów i tradycji kultury” 	<ul style="list-style-type: none"> * przygotowuje notatkę prasową na podstawie przeczytanego fragmentu * razem z kolegami nagrywa krótki fragment telewizyjnych „Wiadomości” poświęcony Zeusowi 	<ul style="list-style-type: none"> * wypowiada się na temat: czy wszystko może być tworzywem sztuki i granic szokowania odbiorcy tematem sztuki 	<ul style="list-style-type: none"> * przygotowuje informacje na temat stylu <i>life performance</i> i jego reprezentantów
<p>Temat 154. Czym jest kicz? Rozważania na podstawie artykułu Adama Leszczyńskiego. s. 330</p>	<ul style="list-style-type: none"> * objaśnia znaczenie słowa: kicz * omawia treść artykułu * wypowiada się na temat przedstawionego problemu * korzysta ze słownika 	<ul style="list-style-type: none"> * wymienia cechy kiczu i opisuje jego potencjalnego odbiorcę * opisuje zdjęcia w kontekście omawianego tematu 	<ul style="list-style-type: none"> * wyraża zdanie na temat narzucania swojego gustu innym; podaje argumenty * wypowiada się na temat malarstwa braci Kossaków i uznania ich twórczości za kiczowatą 	<ul style="list-style-type: none"> * pisze pracę na wybrany temat * opisuje i ocenia świat zdominowany przez kicz * wymienia kiczowate elementy otaczającej rzeczywistości * wypowiada się na temat dobrego smaku w otaczającej nas rzeczywistości 	<ul style="list-style-type: none"> * przygotowuje prezentację przedstawiającą kicz w architekturze, literaturze, filmie, muzyce lub innych dziedzinach
<p>Temat 155. Dyskutujemy nad perspektywami literatury w świetle utworu Piotra Czerwińskiego „Wspomnienie”. s. 333</p>	<ul style="list-style-type: none"> * opowiada o swojej ulubionej książce lub niechęci do czytania i przyczyn takiego stanu * omawia treść tekstu * określa elementy świata przedstawionego 	<ul style="list-style-type: none"> * tworzy notatkę graficzną na temat dziejów książki * wypowiada się na temat literatury przeszłości 	<ul style="list-style-type: none"> * wypowiada się na temat roli literatury obecnie i w świecie przedstawionym w utworze, uzupełniając schemat 	<ul style="list-style-type: none"> * wypowiada się na temat działań ludzi, które mogą negatywnie wpłynąć na przemiany kulturowe * wymienia cechy typowego współczesnego odbiorcy literatury 	<ul style="list-style-type: none"> * pisze własny utwór (powieść, opowiadanie, legendę, mit) * przygotowuje lapbook (zwoj z osią czasu) na temat dziejów piśmiennictwa

LEKTURY UWZGLĘDNIONE W ROZKŁADZIE MATERIAŁU DLA KLASY ÓSMEJ

<p>Antoine de Saint-Exupéry „Mały Książe”</p>	<ul style="list-style-type: none"> * omawia treść lektury * wskazuje elementy świata przedstawionego * opowiada o spotkaniu bohatera z pilotem (narratorem); ocenia zachowanie dorosłego * przedstawia okoliczności pojawienia się róży na planecie * tworzy rodzinę wyrazu: przyjaźń * rozpoznaje na plakatach elementy związane z utworem i omawia ich rolę 	<ul style="list-style-type: none"> * analizuje treść dedykacji; wskazuje nadawcę, adresata * porównuje świat dorosłych i dzieci; odwołuje się do przykładów z tekstu * omawia zachowanie róży na różnych etapach i przedstawia wnioski * opowiada o spotkaniu lisa z chłopcem i efektach wspólnych rozmów * charakteryzuje bohaterów * bierze udział w przygotowanej grupowej inscenizacji utworu 	<ul style="list-style-type: none"> * przedstawia planety odwiedzone przez Małego Księcia i charakteryzuje spotykanych tam bohaterów * pisze list do siebie jako osoby starszej o dwadzieścia lat i porównuje wartości ważne kiedyś i dzisiaj * określa rolę lisa w rozumieniu uczuć miłości i przyjaźni * pisze reklamę utworu, opowiadanie inspirowane lekturą 	<ul style="list-style-type: none"> * omawia znaczenie sentencji znanych z utworu * wskazuje różnicę między baśnią a powiastką filozoficzną w odniesieniu do przeczytanego utworu, podając argumenty * przedstawia symboliczne znaczenie poszczególnych elementów świata przedstawionego * wypowiada się na temat tego, dla kogo jest przeznaczona ta książka 	<ul style="list-style-type: none"> * przygotowuje prezentację multimedialną na temat życia i twórczości autora lektury i genezy książki * porównuje film z tekstem literackim * przygotowuje lapbook dotyczący lektury * pisze rozprawkę na temat: „Czy jesteś jeszcze dzieckiem, czy bliższy jest Ci świat dorosłych?”
<p>Adam Mickiewicz „Pan Tadeusz” księgi: I, II, IV, X, XI, XII</p>	<ul style="list-style-type: none"> * wyraża swoje zdanie na temat książki * wykonuje poster z wyjaśnieniem pojęć z lektury wraz z istotnymi informacjami na temat ich pochodzenia, znaczenia, roli itp. * opowiada treść wybranej księgi * wymienia elementy świata przedstawionego * recytuje wybrany fragment utworu 	<ul style="list-style-type: none"> * wypowiada się na temat pobytu Mickiewicza na emigracji * uzupełnia oś czasu dotyczącą Mickiewicza * układa chronologiczny plan wydarzeń * opowiada historię Jacka Soplicy * omawia treść sporu * w dowolnym fragmencie wskazuje środki poetyckie i omawia budowę tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> * wymienia cechy gatunkowe eposu i wyjaśnia termin: epepeja narodowa, odwołując się do konkretnych wydarzeń, cytatów z lektury * wykonuje drzewo genealogiczne rodu Sopliców i Horeszków; omawia stopień pokrewieństwa * układa plan dziejów księdza Robaka * charakteryzuje postać 	<ul style="list-style-type: none"> * analizuje treść „Epiologu” * uzupełnia mapę Soplicowa i okolic * pisze rozprawkę na temat rehabilitacji Jacka Soplicy * wchodzi w rolę wybranej postaci i z tej perspektywy przedstawia innego bohatera * analizuje opis koncertu Jankiela pod kątem nawiązań do wydarzeń 	<ul style="list-style-type: none"> * przygotowuje prezentację multimedialną na temat życia i twórczości Adama Mickiewicza oraz okoliczności powstania „Pana Tadeusza” * wypowiada się na temat filmowej wersji epepei i pisze recenzję * tworzy komiks na podstawie wybranej

	<ul style="list-style-type: none"> * wyjaśnia znaczenie tytułu * omawia treść „Inwokacji” * opisuje dwór w Soplicowie, jego wystrój, otoczenie * wykonuje ilustrację do wybranego fragmentu utworu 	<ul style="list-style-type: none"> * redaguje opowiadanie twórcze, którego akcja rozgrywa się w czasach współczesnych bądź opisanych w utworze * opracowuje krzyżówkę sprawdzającą znajomość treści utworu 	<ul style="list-style-type: none"> jako bohatera dynamicznego * tworzy galerię pozostałych bohaterów epopei * redaguje dłuższą charakterystykę wybranej postaci * wypowiada się na temat wychowania dzieci i młodzieży, ubioru, sposobu spędzania czasu, zwyczajów, tradycji, potraw, patriotyzmu, zalet i wad Polaków * opisuje wybrane zwyczaje 	<ul style="list-style-type: none"> historycznych * redaguje opis i interpretuje obraz przedstawiający koncert Jankiela * opisuje sposób bycia, cechy poszczególnych warstw społecznych przedstawionych w utworze 	księgi
Henryk Sienkiewicz „Quo vadis”	<ul style="list-style-type: none"> * omawia treść lektury * przedstawia swoje wrażenia * wskazuje elementy świata przedstawionego * wymienia elementy historyczne i fikcyjne * tworzy rodzinę wyrazów: chrześcijaństwo, pogaństwo, miłość * wymienia cechy gatunkowe powieści historycznej * określa rodzaj narracji * zachęca kolegów do zwiedzania Rzymu, używając dwóch argumentów 	<ul style="list-style-type: none"> * omawia dosłowne i przenośne znaczenie tytułu * wskazuje wątek główny i poboczny * dzieli bohaterów na pogan i chrześcijan, postaci historyczne i fikcyjne * przedstawia historię miłości Ligii i Wincjusza * wymienia związki frazeologiczne ze słowem: miłość i układa z nimi zdania, odnosząc się do treści utworu * wyjaśnia związek 	<ul style="list-style-type: none"> * omawia pochodzenie społeczne, warunki, styl życia, wartości, zasady wyznawane przez ludzi reprezentujących dwa światy * przedstawia wpływ uczucia na obie postaci * ocenia zachowanie Nerona i wypowiada się na temat weny twórczej artysty * omawia symboliczne znaczenie poszczególnych grafik związanych z powieścią * redaguje charakterystykę wybranego boha- 	<ul style="list-style-type: none"> * tworzy profile internetowe bohaterów powieści * przygotowuje streszczenie legendy o założeniu Rzymu * opisuje wieczne miasto przed pożarem i po nim * omawia strukturę społeczną Rzymu * wyjaśnia zwrot: arbiter elegantiarum i w tym kontekście opisuje Petroniusza * redaguje opowiadanie twórcze przedstawiające dalsze losy Ligii 	<ul style="list-style-type: none"> * przygotowuje informacje na temat życia i twórczości Henryka Sienkiewicza; źródeł inspiracji, genezy utworu oraz przyznanej mu Nagrody Nobla * przygotowuje prezentację multimedialną składającą się ze zdjęć miejsc akcji przedstawionych w powieści

		grafik z powieścią * pisze opowiadanie o pobycie w starożytnym Rzymie	tera * przygotowuje folder reklamowy poświęcony wycieczce do Rzymu	i Winicjusza	
Juliusz Słowacki „Balladyna”	<ul style="list-style-type: none"> * omawia elementy świata przedstawionego * wskazuje bohaterów realistycznych i prawdopodobnych * rozpoznaje cechy dramatu * gromadzi słownictwo charakteryzujące siostry * wypowiada się na temat okoliczności i motywu zbrodni * rozpoznaje na afiszach teatralnych elementy związane z tekstem i omawia ich rolę w utworze * wypowiada się na temat adaptacji teatralnej utworu 	<ul style="list-style-type: none"> * opisuje Gniezno jako miejsce wydarzeń historycznych i omawia znaczenie miasta w dramacie * określa rolę postaci fantastycznych * układa chronologiczny plan wydarzeń * analizuje fragmenty utworu (wydarzenia), będące spełnieniem przepowiedni Goplany * wyjaśnia związek: piętno kainowe i wskazuje źródło jego pochodzenia * wyjaśnia w kontekście lektury stwierdzenie: „Nie masz zbrodni bez kary” 	<ul style="list-style-type: none"> * wymienia elementy świadczące o niezwykłości opisywanego świata * wypowiada się na temat tragizmu i komizmu w utworze * pisze charakterystykę porównawczą Aliny i Balladyny * przedstawia drogę Balladyny do władzy i zapisuje wnioski * w formie rozprawki pisze, która rola aktorska (Aliny czy Balladyny) byłaby ciekawsza do zagrania * przygotowuje pytania do quizu powtórkowego z lektury 	<ul style="list-style-type: none"> * przedstawia opis postaci w formie mapy mentalnej * wypowiada się na temat stereotypu starszej i młodszej siostry * redaguje opis sytuacji dotyczący wydarzeń, które rozegrały się w lesie lub podczas rażenia Balladyny piorunem; albo opis przeżyć Balladyny * pisze reportaż na jeden z tematów dotyczących lektury (propozycje w scenariuszach GWO) 	<ul style="list-style-type: none"> * przygotowuje informacje na temat życia i twórczości Juliusza Słowackiego; źródeł inspiracji, genezy utworu, a także Gniezna i jeziora Gopło * wskazuje analogię z balladą Adama Mickiewicza „Lilije” lub „Świtezianka”
Melchior Wańkowicz „Ziele na kraterze”	<ul style="list-style-type: none"> * przedstawia treść tekstu * omawia elementy świata przedstawionego * odróżnia fikcję literacką od rzeczywistości * wskazuje rodzaj narracji 	<ul style="list-style-type: none"> * omawia cechy gatunkowe autobiografii * opowiada historię rodziny i dorastania córek pisarza * przedstawia wydarzenia historyczne, w których uczestniczyli 	<ul style="list-style-type: none"> * opowiada o atmosferze, relacjach panujących w domu i roli wspólnego spędzania czasu z rodziną * wypowiada się na temat zachowania europejskiej młodzieży 	<ul style="list-style-type: none"> * wypowiada się na temat antywartości przeciwstawianych przez bohaterkę wolnemu światu * podaje cechy gatunkowe literackiego reportażu 	<ul style="list-style-type: none"> * przygotowuje informacje na temat genezy utworu * pisze reklamę lub recenzję książki

	<ul style="list-style-type: none"> * wypowiada się na temat historii swojej rodziny w kontekście II wojny światowej 	<ul style="list-style-type: none"> członkowie rodziny * wyjaśnia tytuł książki * pisze dedykację dla osoby, której chce podarować omawiany utwór 	<ul style="list-style-type: none"> przed II wojną światową * wymienia wydarzenia, które wpłynęły na życie rodziny Wańkowiczów * tworzy prezentację przedstawiającą galerię postaci z utworu 	<ul style="list-style-type: none"> * tworzy lapbook związany z utworem 	
<p>Melchior Wańkowicz „Tędy i owędy” („Nasza kamienica”, „Facecje... gorzkawe”) [lektura usunięta z podstawy programowej]</p>	<ul style="list-style-type: none"> * omawia treść wybranych reportaży * określa czas, miejsce zdarzeń, wymienia bohaterów i rodzaj narracji * zna zasadę ortograficzną dotyczącą pisowni czasopism * podaje propozycję tematów artykułów * omawia znaczenie słów: archaizm, neologizm 	<ul style="list-style-type: none"> * układa chronologiczny plan wydarzeń * wymienia gatunki publicystyczne * omawia cechy gatunkowe reportażu * w grupie przygotowuje artykuł do gazety poświęcony twórczości Wańkowicza * wypowiada się na temat żartowania sobie z kogoś i granicy, której nie należy przekraczać 	<ul style="list-style-type: none"> * przygotowuje tekst wywiadu z czytelnikami utworu M. Wańkowicza * pisze sprawozdanie z wyjścia autora z miejscowymi dziećmi do cyrku * wymyśla „Melchiorowe Słowo Roku” * podaje definicję słowa: facecje * wchodzi w rolę i odczytuje przygotowane teksty 	<ul style="list-style-type: none"> * podaje przykłady reportaży prasowych lub telewizyjnych * podaje różnicę między zachowaniem oraz poglądami ludzi współczesnych a tymi, które są prezentowane w utworze Wańkowicza * pisze recenzję książki 	<ul style="list-style-type: none"> * przygotowuje informacje na temat reportaży Melchiora Wańkowicza * nagrywa filmik z anegdotami, żartami inspirowanymi przeczytanym tekstem
<p>Barbara Kosmowska „Pozłacana rybka”</p>	<ul style="list-style-type: none"> * omawia treść przeczytanego tekstu * wskazuje elementy świata przedstawionego * wypowiada się na temat zainteresowań Alicji * omawia znaczenie złotej rybki w przebiegu choroby brata * podaje trzy życzenia, które wypowiedziałby 	<ul style="list-style-type: none"> * omawia stosunek bohaterki do miejsc akcji * opowiada o relacjach i stosunkach głównej bohaterki z pozostałymi postaciami, podając odpowiednie cytaty z tekstu * określa rodzaj narracji * omawia treść „listów do samej siebie” * rozpoznaje elementy graficzne odnoszące się 	<ul style="list-style-type: none"> * wyjaśnia metaforyczne znaczenie tytułu * omawia problemy poruszone w tekście i sposób ich rozwiązania, podaje własne propozycje * w dowolnej formie dziennikarskiej przygotowuje informacje na temat placówki oferującej pomoc w podobnej 	<ul style="list-style-type: none"> * podaje osoby i instytucje, do których można się zwrócić w opisanych sytuacjach * wypowiada się na temat stosunku do innych osób, przeżywających problemy, oraz na temat zaangażowania się w konflikt * ocenia wpływ problemów na zachowanie 	<ul style="list-style-type: none"> * pisze reklamę lub recenzję utworu * porównuje powieść z filmem * wymienia inne utwory poruszające tę tematykę

	do złotej rybki	do treści książki * układa ramowy plan wydarzeń * przypomina treść „Baśni o rybaku i złotej rybce”	sytuacji * charakteryzuje Alicję jako bohaterkę dynamiczną * podaje przykłady innych bohaterów literackich przechodzących przemianę	dziewczyny * formułuje wnioski	
--	-----------------	--	---	-----------------------------------	--